Ազգ
Azg
armenian daily
21 ՕԳՈՍՏՈՍ 1996, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, # 156 (1162)

Սիրիան եւ Իրանը կնքեցին տնտեսական համաձայնագիր

ԹԵՀՐԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՏ-AFP: Իրանի պետական ռադիոն հայտնել է, որ երեկ երկու երկրների տնտեսական համագործակցության վերաբերյալ համաձայնագիրն ստորագրելուց հետո Սիրիայի վարչապետ Մահմուդ ալ-Զոուբին ավարտել է Իրան կատարած իր երկօրյա այցը:

Ըստ համաձայնագրի ենթադրվում է Իրանի տեխնիկական փորձառության օգտագործումը Սիրիայի պողպատաձուլման արդյունաբերության մեջ, երկաթուղիներում, ցեմենտի եւ շաքարի արտադրման գործարաններում: Երկու երկրները կուսումնասիրեն նաեւ առեւտրի ծավալման, մաքսատուրքերի նվազեցման եւ տնտեսական համատեղ ձեռնարկությունների կազմակերպման հարցերը:

Ռադիոն նույն է հայտնել, որ Թեհրանի ու Դամասկոսի կապերի ամրապնդումը կդառնա «Իրանի եւ մյուս արաբական երկրների առողջ համագործակցության սկիզբը»: «Դա վերջ կդնի Միջին Արեւելքում օտարների ներկայությանը եւ լուրջ ճնշման կենթարկի սիոնիստական ռեժիմը ստիպելով նրան վերջ տալ արաբական հողերի բռնազավթմանը», ավելացրել է այն:

ՉԵՉՆԻԱ

Պուլիկովսկին չհասցրեց հարձակվել: Դարձյալ Տիխոմիրովն է հրամանատարը

20 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», BBC, RFI, DW: Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի մամլո ծառայությունից հաղորդեցին, որ Չեչնիայում Ռուսաստանի ուժերի հրամանատարությունը նորից հանձնվում է Վյաչեսլավ Տիխոմիրովին: Պաշտոնից ազատվում է Կոնստանտին Պուլիկովսկին: Այդ մասին որոշում է կայացել երեկ երեկոյան Չեռնոմիրդինի եւ Լեբեդի հանդիպման ժամանակ: Հանդիպմանը ներկա էին բարձրաստիճան մի շարք անձինք, ինչպես նաեւ պաշտպանության եւ ներքին գործերի նախարարներ Ռոդիոնովը եւ Կուլիկովը: Մինչեւ իրեն զբաղեցրած պաշտոնից ազատելը Պուլիկովսկին երկուշաբթի երեկոյան Գրոզնիի խաղաղ բնակիչներին հրամայել էր երկու օրվա ընթացքում դուրս գալ քաղաքից, հայտարարելով, որ Գրոզնին ռուսական զորքերի կողմից հինգշաբթի օրը լայնածավալ հարձակման կենթարկվի, ընդ որում կկիրառվեն ռուսական զորքերի տրամադրության տակ եղած բոլոր միջոցները ներառյալ օդուժն ու ծանր հրետանին:

Պուլիկովսկին հայտարարել էր նաեւ, որ իրենից առնվազն մեկ ամիս կպահանջվի, որպեսզի քաղաքը լրիվ մաքրվի չեչեն զինյալներից: Ի պատասխան դրան, չեչեն հրամանատար Շամիլ Բասաեւն ասել էր, թե ռուսական զորքերը 10 հազար զոհ կտան: Արեւմտյան դիտորդները խոսքով նախքին կանգնած էին հայտնել, թե ռուսաստանյան զինվորները կկարողանան գնել Գրոզնիում եղած քաղաքային շենքեր: Սակայն, բնականաբար, Գրոզնու խաղաղ բնակչության շրջանում խուճապ է սկսվել, եւ առավոտյան ժամերից սկսած բնակչությունը սկսել է լքել քաղաքը Պուլիկովսկու նշած միակ «միջանցքով»: Գրոզնիում կենտրոնում բնակվող բնակչության մեծ մասը, սակայն, հնարավորություն չունի լքելու քաղաքը, քանի որ քաղաքում շարունակվում են հրաձգությունները: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը հայտնեց, որ միայն անցյալ գիշեր չեչենները 27 հարձակում են գործել դաշնային ուժերի դիրքերի վրա, որի հետեւանքով 9 ռուսաստանյան զինծառայող է զոհվել: Ռուսաստանյան հրետանին, իր հերթին, շարունակում է հրետակոծել այն շրջանները, որտեղ դիրքավորվել են չեչեն զինյալները: Ըստ Ֆրանսպրեսի, այսօր առավոտյան չեչենական ջոկատների գլխավոր շտաբի պետ Ասլան Մասխադովը դիմել է Ալեքսանդր Լեբեդին խնդրանքով, որ գեներալն իր ողջ ազդեցությունն օգտագործի կանխելու համար առաջիկա մարտերը, որոնց Մասխադովն անվանել է «խելագարություն»:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության հաղորդագրության համաձայն, Ալեքսանդր Լեբեդը չորեքշաբթի օրը ժամանելու է Գրոզնի, նպատակ ունենալով արտակարգ միջոցների դիմել: Հայտնվում է, որ գեներալ Լեբեդը մնացել է նախկին կարծիքին եւ գտնում է, որ չեչենական հակամարտությունը հնարավոր չէ լուծել ռազմական միջոցներով:

Վերջին պահին հակառակն մի լուր եւս ստացվեց: Չեչնիայում դաշնային ուժերի հրամանատարությունը հաստատեց, որ եթե չեչենները մինչեւ հինգշաբթի չհեռանան Գրոզնուց, ռուսական զորքերը կհարձակվեն քաղաքի վրա: Դրանով Տիխոմիրովը պաշտպանեց Պուլիկովսկու վերջնագիրը:

ԱՄԵՐԻԿԱ

Մեքսիկա. Սպանվեց Կոլոզիոյին սպանողի քննիչը

ՄԵՔՍԻԿՈ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Անծանոթ զինյալներ սպանեցին Մեքսիկայի 1994 թ. նախագահական ընտրությունների գլխավոր թեկնածու Լուիզ Դոնալդո Կոլոզիոյին սպանած անձին հարցաքննող քննիչ Խեսուս Ռոմերո Մագանային: Վերջինիս դիակը գտնվեց իր բնակարանում: 48 տարեկան քննիչի մահը նոր հարցականներ է դնելու Կոլոզիոյի սպանության դեռեւս չպարզաբանված հանգամանքների վրա:

Կուբան ամերիկացի դիվանագետի արտաքսեց

ՀԱՎԱՆԱ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Կուբայի կառավարության հրահանգով երկրից արտաքսվեց ամերիկացի մի դիվանագետուհի «անպատշաճ» գործունեության համար: Ամերիկյան կողմը անմիջապես հերքեց ամբաստանությունը եւ իր հերթին երկրից վտարեց Վաշինգտոնում Կուբայի ներկայացուցիչներից մեկին:

ՀԱԷԿ. Կսկսվի միջուկային վառելիքի վերաբեռնավորման երկրորդ փուլը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀԱԷԿ-ում ավարտվեց միջուկային վառելիքի վերաբեռնավորման առաջին փուլը եւ 1-2 օրից կսկսվի երկրորդ փուլը:

Ատոմակայանի փոխտնօրեն Սլավիկ Դանիելյանի հավաստմամբ, կանխարգելիչ պլանային նորոգման 15-րդ օրվա դրությամբ, բոլոր աշխատանքներն ընթանում են նախատեսված գրաֆիկին համապատասխան:

Հայոց եղեռնի մասնագետը «ցմահ զրկվել է» օսմանյան արխիվից օգտվելու իրավունքից

ԳԼԵՆԴԵԼ, ԿԱԼԻՖՈՌՆԻԱ ԱՄՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ասբարեզ» օրաթերթը հայտնել է, որ անցյալ շաբաթ Ստամբուլում Թուրքիայի վարչապետի արխիվի գլխավոր տնօրենի օգնական Նեջաթի Աքթաշը «ցմահ զրկել է» Հայոց եղեռնի մասնագետ, ծագումով գերմանացի Հիլմար Կայզերին Օսմանյան արխիվից օգտվելու իրավունքից: Վերջինս աշխատակցում է Իտալիայի Ֆլորենցիա քաղաքի Եվրոպական համալսարանի պատմության ու քաղաքականության ֆակուլտետում եւ մի շարք միջազգային գիտաժողովներում հաղորդումներ է ներկայացրել Հայոց եղեռնի շուրջ:

Մասնագետներն ասել են, որ թուրքական իշխանությունների վերջին երկու տարվա գործողությունները քաղաքական բնույթ ունեն, քանի որ Կայզերը արխիվից օգտվելու օրենքի 9-րդ հոդվածի որեւէ բաժին երբեք չի խախտել (նրան մեղադրել է բաց պաշտոնյաների կողմից):

Հիշյալ հոդվածը սահմանափակում է մեկ օրվա ընթացքում հետազոտողի կողմից պահանջվող փաստաթղթերի պատճենների քանակը ոչ ավելի քան 10 պատճեն: Սակայն Կայզերը իր իրավունքից զրկվել էր անմիջապես ընթերցասրահ մտնելուց հետո (ընդ որում, կոպիտ ձեւով), նրան հնարավորություն չեն տվել պատճեններ պատվիրել:

ԳԱԶԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Ենթադրվում է, որ մինչեւ տարեվերջ Վրաստանը կստանա 200 մլն խմ ռուսական գազ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Պատրաստ է Ռուսաստանից Վրաստան բնական գազի առաքումների մասին պայմանագիրը: «Կավկազ-Տրեստ»-ի տեղեկատվության համաձայն, մինչեւ տարեվերջ ենթադրվում է 200 մլն խմ գազի ստացում 1000 խոր. մետրը 52 դոլար գնով: Սակայն, «Գրուզտրանսգազը», որն զբաղվում է Վրաստանի սահմանից Թբիլիսի գազի փոխադրմամբ, պատճառաբանելով կորուստները՝ փոխադրման ընթացքում եւ անսարքությունները գազամատակարարման համակարգում, դեռեւս չի ստորագրել այդ պայմանագիրը: «Գրուզտրանսգազը» միաժամանակ զբաղվում է եւ դրա բաշխմամբ, ինչը հակասում է Համաշխարհային բանկի պահանջներին, որոնց համաձայն էներգետիկական պաշարների (էլեկտրականություն կամ գազ) արտադրությունը եւ վաճառքը պետք է իրականացվեն տարբեր կազմակերպությունների կողմից:

Դաղստանի ֆինանսների նախարարն ու եւս երեք հոգի Մախաչկալայում սպանվել են ռումբի պայթյունից

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՏ-AFP: Դաղստանի ֆինանսների նախարար Գամիդ Գամիդովը ու եւս երեք հոգի զոհվել են երեքշաբթի օրը հանրապետության մայրաքաղաք Մախաչկալայում ավտոմեքենայում դրված ռումբի պայթյունից: Համաձայն ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, վկաներն ասել են, որ Գամիդովը կանգնած է եղել ֆինանսների նախարարության մուտքի մոտ, երբ մոտակայքում կանգնեցված ավտոմեքենան պայթել է: Ինտերֆաքսը հաղորդել է, որ պայթյունի հետեւանքով եւս երեք հոգի զոհվել եւ չորս լրջորեն վիրավորվել են: Պայթյունի համար որեւէ մեկը պատասխանատվության հանձն չի առել:

Կորեական ոստիկանությունը ճնշեց համալսարանի խռովությունը

ՍԵՈՒԼ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Հարավկորեական ոստիկանությունը արցունքաբեր ռումբի, ջրային թնդանոթների ու ուղղաթիռների օգնությամբ ներխուժեց Սեուլի պետական համալսարան, որտեղ 9 օր առաջ ուսանողությունը բարիկադավորվել էր եւ բողոքի ցույցեր էր կազմակերպում 2 Կորեաների վերամիավորման պահանջով: Կան վիրավորներ եւ բազմաթիվ ձերբակալվածներ:

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

ԿԸՀ-ն հաստատեց լրագրողների կարգավիճակը ընտրություններում

Թեեւս ԿԸՀ-ում էլ չեն սիրում լրագրողներին

ԿԸՀ-ն օգոստոսի 20-ի նիստում քննարկեց եւ ընդունեց «ՀՀ դիվանագիտական եւ հյուպատոսական հիմնարկներում ՀՀ նախագահի ընտրության կազմակերպման կարգի մասին» որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու որոշումը: Ըստ դրա, հանվում է նախկին որոշման մեջ տեղ գտած այն դրույթը, ըստ որի դիվանագիտական ներկայացուցչություններում, որ հաշվառման են կանգնած 3000 ՀՀ քաղաքացիներ, կազմակերպվում է 1 ընտրական տեղամաս, իսկ 3000-ից ավելի քաղաքացիների դեպքում՝ մեկից ավելի: ԿԸՀ-ի կողմից կառավարված եւ ընդունված ձեւակերպումը հետեւյալն է. «Տեղամասերի թիվը որոշվում է դիվանագիտական հիմնարկի կամ հյուպատոսական ներկայացուցչության ղեկավարի կողմից ըստ նպատակահարմարության»:

Այնուհետեւ քննարկվեց եւ ընդունվեց լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների կարգավիճակի մասին որոշման նախագիծը, որի համար հիմք է ծառայել մեր թերթի օգոստոսի 3-ի համարում լույս տեսած նախագիծը: 4 հավելումներ: Դրանցից առաջինը վերաբերում է օտարերկրյա լրագրողների հավատարմագրման կարգին: Համաձայն դրա, նրանք ԿԸՀ-ում հավատարմագրվում են միայն ՀՀ ԱԳՆ-ում հավատարմագրվելուց հետո: Տես ♦ էջ 2

Ռադիոյի աշխատակիցների վերաբերմունքը նախագահի թեկնածուների նկատմամբ

քաղաքական եւ ազնիվի շուտ քաղաքական (տոկոսներով)	Թեկնածու	դրական եւ ավելի շուտ դրական (տոկոսներով)
50	Սերգեյ Բադալյան	21,15
34,62	Պարույր Հայրիկյան	57,69
41,02	Աշոտ Մանուչարյան	35,33
38,46	Վազգեն Մանուկյան	40,38
20,51	Արամ Սարգսյան	10,26
15,38	Լեւոն Տեր-Պետրոսյան	74,36

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

Սկիզբը էջ 1

[illegible]

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

ԿԸՀ-ն հաստատեց լրագրողների կարգավիճակը ընտրություններում

Թեկուզ ԿԸՀ-ում էլ չեն սիրում լրագրողներին

[illegible]

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Օձի թույնը «Նորիկլես» ընկերության նախագահին շատ թանկ է նստել

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: [illegible]

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Հարգանքի տուրք Վիկտոր Համբարձումյանի հիշատակին

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Աշխարհահռչակ գիտնական Վիկտոր Համբարձումյանի մահվան լուրը խոր վշտով է ընդունվել Ռուսաստանի հասարակայնության տարբեր խավերի, պետական, հասարակական կազմակերպությունների, գիտական հիմնարկների եւ կրթօջախների կոլեկտիվների կողմից:

Ըստ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայության լրատվության, Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի Հանրապետության դեսպանությունում մեծ թվով ցավակցական հեռագրեր են ստացվել ՌԴ նախագահի աշխատակազմից, կառավարությունից, արտաքին գործերի եւ ԱՊՀ երկրների հետ համագործակցության նախարարություններից, գիտությունների ակադեմիայից, Մոսկվայի պետական համալսարանից, բազմաթիվ գիտնականներից, անհատ քաղաքացիներից:

Վիկտոր Համբարձումյանի կյանքին ու գործունեությանը նվիրված հաղորդումներով հանդես են եկել «Իզվեստիա» եւ «Նեզավիսիմայա գազետա» թերթերը, OPT, PTP, HTV եւ 2x2 հեռուստաընկերությունները:

Խմբագրությունը համոզված չէ, որ մասնավորապես OPT հեռուստաընկերությունը [illegible] Վիկտոր Համբարձումյանի մահվան կապակցությամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Երեւան. «Հացի գործը» թեժանում է

Երեկ առավոտյան 9:30-ի մոտերքում անհայտ անձինք փորձել են առեւանգել «Արդարություն» արհմիության ԵՊՀ կոմիտեի նախագահ Տիգրան Ղազարյանին: Արհմիության կարծիքով, սա կապված է հացի թիվ 3 գործարանի հարուցած դատական գործի ժամանակ արհմիության հայտարարության հետ, որ հետամուտ կլինեն արդարությանը: Այդ կապակցությամբ այսօր ժամը 13-ին Միությունների տանը (Հանրապետության հր.) «Արդարություն» արհմիությունը հրավիրել է մամլո ասուլիս:

ՊՆ ռազմաօդաչուական ուսումնարանը տվեց առաջին շրջանավարտները

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ. ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվության վարչության տեղեկությունների համաձայն, նախարարության ռազմաօդաչուական ուսումնարանը տվեց առաջին շրջանավարտները: Օգոստոսի 20-ին ուսումնարանի շրջանավարտները կատարեցին իրենց առաջին թռիչքը, որը միաժամանակ եւ ավարտական քննություն էր, եւ գիտելիքների ստուգում:

Տավուշ. Անասնագողության հետքերը տանում են սահմանից այն կողմ

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տավուշի մարզում կրկին գլուխ է բարձրացրել անասնագողությունը: Այն, ի դեպ, ավելի հաճախ է արձանագրվում Նոյեմբերյանի սահմանագոտում: Վերջերս Դեղձավան գյուղից անհայտ անձինք հափշտակել են 12 գլուխ խոշոր եւ մանր եղջերավոր անասուն: Իրավապահ մարմինները նախաքննությամբ պարզել են, որ անասնագողության հետքերն այս անգամ եւս տանում են սահմանից այն կողմ՝ Մառնեուլի շրջանի Ղաչաղան գյուղ: Դեպքի կապակցությամբ Նոյեմբերյանի ՆԳ բաժինը քրեական գործ է հարուցել: Կատարվում է հետաքննություն:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

ՀՀՇ-ն չի օգնում Աղալովյանին, եւ վերջինս նպատակ չունի հրաժարվելու իր անունից

Երեկ խմբագրություն զանգահարեց ՀՀ նախագահության թեկնածու, ակադեմիկոս Լենսեր Աղալովյանը եւ կտրականապես հերքեց «Ազգի» օգոստոսի 17-ի համարում տեղ գտած եւ «որոշ սադրիչ բնույթ ունեցող լուրերի համաձայն» նախադասությամբ սկսվող այն տեղեկությունը, որ նրա «թեկնածությունը պաշտպանություն է գտել նաեւ... ՀՀՇ-ում»: Լուրը «սադրիչ» բառով որակելուց հետո, ակադեմիկոսը տեղեկացրեց, թե լուրեր են տարածվում նաեւ այն մասին, որ, իբր, իր թեկնածությունը պաշտպանվում է նաեւ ՀՅԴ-ի կողմից, ինչը նմանապես հերքեց, ավելացնելով՝ «երնեկ չէ՞ր, որ նման կազմակերպություններ պաշտպանեին իմ թեկնածությունը»:

Նախագահական թեկնածուն խոսեց նաեւ «ընդդիմադիր» բառի իր մեկնաբանության մասին: Ըստ նրա, ինքն ընդդիմադիր է այնքանով, որ այն չխանգարի լավ գործ անողներին եւ օգնի վերացնել թերությունները:

Ինչ վերաբերում է իր անվանը, որի կապակցությամբ Մոսկվայի մեր թղթակիցն անցյալ շաբաթ ռեպլիկ էր ստորագրել, Լենսեր Աղալովյանն ասաց, թե գոհ չլինելով հանդերձ իր անունից, ինքը չի պատրաստվում հրաժարվել դրանից, քանի որ այն իր վաղամեռիկ ծնողներն են դրել, եւ ծնողների հիշատակն իր համար սրբություն է:

■ *«Լիլիթ եւ Բոյրեր» բարեգործական հիմնադրամը օգնում է Վանաձորի անապահով ընտանիքների երեխաներին: [illegible]*

ԼՏ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀՀ Գերագույն խորհուրդ» պատգամավորական ակումբը ս. թ. օգոստոսի 23-ին ժ. 12-ին Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանում հրավիրում է մասնակցելու «Մեկնաբանությունների սեղան» (սոցիոլոգիական հարցման արդյունքներով) միջոցառմանը հետեւյալ թեմաներով.

1. Լրատվական միջոցները ընտրողների աչքերով.
2. ՀՀ նախագահի թեկնածուների վարկանիշների մասին:

«ՀՀ Գերագույն խորհուրդ» ակումբի [illegible]

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
[illegible]
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
[illegible]
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ՍՓՅՈՒՌՔ

«Պաղեստինյան համալսարանում հայերիս ընդգծված հարգանքով են վերաբերվում»

Ասում է Բիր-Զեյթի դասախոսը

Նորակազմ Պաղեստինի բարձրագույն հաստատություններից ամենամեծը և հեղինակավորն է Բիր Զեյթի համալսարանը, որի շրջանավարտները լիարժեք գիտելիքներով պատրաստված կարող են պատասխանել երկրի տարբեր գործարաններում և ընկերություններում։ Համալսարանում օտարազգիների կողքին հավասար պայմաններում ուսանում և աշխատում են սփյուռքահայեր։ Այդ մասին է պատմում Երուսաղեմում արված հարցազրույցը Բիր Զեյթի համալսարանի տնտեսագիտական ֆակուլտետի ամբիոնի վարիչ պարոն Սարո Նազգաշյանի հետ, որ միաժամանակ Երուսաղեմի հայոց պատրիարքարանի խորհրդականն է տնտեսական և կալվածային հարցերի գծով, ինչպես նաև տեղի ՈՒԱԿ և ՀԵՄ ակումբների վարչության անդամ։

– Պարոն Նազգաշյան, ինչպիսի՞ն է պաղեստինցիների վերաբերմունքը հայերի նկատմամբ։

– Ես արդեն տասներկու տարի աշխատում եմ Բիր Զեյթի համալսարանում և երբեք չեմ զգացել, որ երբևէ հայերի նկատմամբ անբարյացակամ վերաբերմունք դրսևորվի կամ տարբեր ձևով նսեմացվեն. ընդհակառակը, մեզ միշտ հարգանքով են վերաբերվել, որովհետև խելացի և բարի համբավ ունեցող ժողովրդի զավակներ ենք։ Մեծ և հարգանք են վայելում ոչ միայն դասախոսները, այլև բոլոր հայ ուսանողները, որոնք սովորում են մեզ մոտ։ Բիր Զեյթի համալսարանում աշխատող վեց հայ դասախոսները շնորհիվ իրենց արժանիքների ու գիտելիքների, գրավում են բարձր պաշտոններ։

– Դուք հնարավորություն ունե՞ք գիտությամբ զբաղվելու։

– Լայն հնարավորություն է ընձեռվում գիտական միտքը զարգացնելու համար։ Բոլոր հայ դասախոսները հեղինակ են բազմաթիվ գիտական ուսումնասիրությունների, աշխատությունների, հոդվածների։ Ես համագործակցում եմ համաշխարհային գիտական հաստատությունների և կազմակերպությունների հետ։ Վերջերս համատեղ աշխատելով ԱՄՆ-ի Յունիտոյի հետ, ավարտեցի մեկ ուսումնասիրություն ևս, որի [illegible] է «Ինչպես է ընտանեկան բիզնեսը տարբերվում ոչ ընտանեկան բիզնեսից»։ Աշխատությունը շուտով լույս է տեսնելու ամերիկյան հեղինակավոր գիտական պարբերականի մեջ։

– Դուք առիթ ունեցե՞լ եք համագործակցելու Հայաստանի գիտնականների հետ։

– Հայրենիքում եղել եմ յոթ անգամ։ Վերջին այցելությունս տեղի ունեցավ ՀՀ անկախության հռչակման [illegible] առիթով, Հանրապետության [illegible] հետ, ինչպես ՀԱՄ-ի [illegible]։ Այդ օրերը [illegible] և [illegible] էին լցրել բոլոր հայերի սրտերը։ Մեծ համար [illegible] ուրախություն էր, որովհետև հայրենիքում ես ծանոթացա խելացի և լավ մի մարդու, [illegible] գործչի՝ [illegible] հետ։ Առիթ ունեցա նաև հանդիպելու և զրուցելու Երևանի տնտեսագիտական ինստիտուտի ուսանողների հետ։ Գոհունակությամբ պետք է հայտնեմ, որ հնարավորություն ունեցա երկու օր մայրենի լեզվով դասախոսություններով հանդես գալ հայ ուսանողության առջև։ Ես, որ միշտ դասախոսել եմ օտար համալսարանների մեջ, օտար լեզվով, մեծ լիցք և ոգևորություն ստացա հայ ուսանողության հետ հաղորդակցվելով, որոնք շատ լավ տպավորություն թողեցին։ Հույս ունեմ, որ հետագայում երկար ժամանակով կգամ Հայաստան և գիտելիքներս ու փորձս կփոխանցեմ մեր երիտասարդներին, քանզի ժամանակակից գիտությունը պահանջում է փոխհամագործակցություն։

– Մասնագիտական ի՞նչ փոխհարաբերությունների մեջ եք այլ երկրների գիտական օջախների հետ։

– Արդեն երկու տարի է, որ պայմանագիր ունեմ Հոլանդիայի կառավարության հետ, որտեղից Պաղեստինից նորավարտ մասնագետների տանում եմ տեղի համալսարանում վերապատրաստելու համար։ Կազմակերպության տնօրենի հետ պայմանավորվել ենք, այս տարի Հայաստանից ևս կհրավիրենք մասնագետներ։ Ծախսերը հոգում է Հոլանդիայի կառավարությունը։ Մենք պատրաստ ենք և ուղարկել ենք Հայաստանի կառավարությանը համապատասխան հրավեր-նամակ, և ես հույս ունեմ, որ շուտով խումբ մասնագետներ, որոնք վարժ տիրապետում են անգլերենին, քանզի բիզնեսի լեզուն անգլերենն է, կմեկնեն Հոլանդիա։

– Ո՞րն է Ձեր մաղթանքը մայր հայրենիքին։

– Սփյուռքում ապրող հայի ամենամեծ ցանկությունն է՝ տեսնել հայրենիքի բարգավաճումը։ Երուսաղեմում երջանիկ առիթ ունեցա մոտիկից ծանոթանալու նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի հետ։

Հոգով հպարտ եմ և հայրենիքի առաջացի համար լավատես, որ Աստծո կամքով և ժամանակի ու ժողովրդի պահանջով ունեցանք այդպիսի խոհուն, հավասարակշռված ժամանակակից հայացքների գիտնականի նրբին մտքերին տիրապետող նախագահ։

ՍԻԼՎԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Երուսաղեմ-Երևան

ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

Տնտեսական աճ դեռևս չի նշանակում մարդկանց վիճակի բարելավում

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Երևանում պաշտոնապես հանրությանը ներկայացվեց Միավորված ազգերի կազմակերպության 1996 թ. զեկույցը՝ նվիրված մարդկային զարգացման հարցերին աշխարհում։

Ներկայացնելով զեկույցը, Հայաստանի մարդու զարգացման զեկույցի պատրաստման ծրագրի ղեկավար Վիլեն Տեր-Նիկողոսյանը նշեց, որ թվով յոթերորդ այդ զեկույցը ընդգծում է մարդկության զարգացման մի կարևոր ու [illegible] տնտեսական աճը չի նշանակում ավտոմատ կերպով մարդկային զարգացման վիճակի և մարդկանց կենսամակարդակի բարելավում։ Զարգացած երկրների տնտեսական աճի պայմաններում շարունակվում է խորանալ անդունդը հարուստ և աղքատ երկրների միջև։ Ավելին, բոլոր երկրներում աճում է անհավասարությունը հարուստների ու աղքատների միջև։

Ըստ զեկույցի, Մարդկային զարգացման ինդեքսի (ՄԶԻ) մեծությամբ Հայաստանը գրավում է 93-րդ տեղը հետազոտված 174 երկրների շարքում։ Այն մի փոքր զիջում է Ադրբեջանին (96-րդ տեղ) և Վրաստանին (101-րդ տեղ)։ ՄԶԻ-ն ներառում է երեք ցուցանիշ՝ մեկ շնչին ընկնող ՀՆԱ-ի մեծությունը, բնակչության կյանքի միջին տևողությունը և բնակչության կրթական մակարդակը։

Զեկույցը պարունակում է մի շարք առաջարկություններ, որոնք հնարավորություն կտան փոքրացնել հարուստների ու աղքատների միջև առկա ճեղքվածքը, այսինքն՝ մարդկային համայնքի զարգացումը։ Նախորդ (ազգային) մակարդակում դրված են [illegible] մարդկային զարգացման խնդիրներին, ձևավորել մարդկանց հավասար հնարավորությունների ապահովման ազատություն։ Միջազգային մակարդակով առաջարկվող գործողությունների թվում կարևոր նշանակություն է տրվում հարուստ և աղքատ երկրների միջև տարբերությունների մեղմացմանն ուղղված քայլերին։

Տիկ. Տեր-Նիկողոսյանը մեկ անգամ ևս ընդգծեց, որ զեկույցում արտահայտված մտահոգությունները լիովին վերաբերում են նաև Հայաստանին. եթե երկիրը չկարողանա ապահովել մարդկային զարգացման պատշաճ մակարդակ (այսինքն՝ ոչ միայն եկամտի, այլև առողջապահության և կրթական համակարգերի), ապա նույնիսկ ներկայումս սպասվող տնտեսական աճը (տարեկան մոտ 5 տոկոս) չի կարող երաշխավորել, որ Հայաստանը հետզհետե չի նահանջի դեպի թույլ զարգացած երկրների շարքը։

Նշվեց, որ տնտեսական աճի սկզբնական փուլում գտնվող երկրներում, ինչպիսին Հայաստանն է, ոչ միշտ է, որ տեղի է ունենում եկամուտների բևեռացում։ Հայտնի են դեպքեր, երբ կառավարության ձեռնարկած միջոցների շնորհիվ նույնիսկ տնտեսապես թույլ երկրներում հաջողվել է ապահովել նաև մարդկային զարգացում։ Այդ դեպքերում մարդկային զարգացման աճող մակարդակը հիմք է ծառայել տնտեսական թռիչքաձև աճի համար։

Աշխատանքի միջազգային ճամբարները ավարտեցին իրենց աշխատանքը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ. ՓԱՍ։ Օրերս Հայաստանում իրենց գործունեությունը ավարտեցին այս տարի ստեղծված աշխատանքի միջազգային ճամբարները։ Վերջին երկու ճամբարներն էին Երևանի և Սպիտակի կամավորական ճամբարները։ Ուսանողական շինարարական ջոկատների հանրապետական շտաբի տվյալներով, այս տարի Հայաստանում ծավալվեց խիստ ակտիվ կամավորական շարժում, որին իրենց գործուն մասնակցությունն ունեցան նաև բազմաթիվ արտասահմանցի վոլոնտյորներ Ֆրանսիայից, Միացյալ Նահանգներից, Գերմանիայից, Բելգիայից, Ճապոնիայից և ուրիշ երկրներից։ Աշխատանքի միջազգային ճամբարներ ստեղծվեցին Սպիտակում, Աբովյանում, Արզնիում, Աշտարակում և երկու ճամբար Երևանում։ Ճամբարների կողմից իրականացվող հիմնական ծրագրերը վերաբերում էին հաշմանդամների, միայնակ ծերերի և երեխաների խնամքին, սակայն իրականացվեցին նաև առանձին ճամբարների համար հատուկ մշակված ծրագրեր, ինչպես, օրինակ, Սպիտակի ճամբարում, որը իրականացրեց երեխաների գեղագիտական դաստիարակության համալիր ծրագիր։

Ղրիմում ներկայումս բնակվում է շուրջ 15 հազար հայ

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. 40-ական թվականներին Ղրիմից տեղահանվեց ավելի քան 280 հազար բնակիչ։ Տեղահանվածների երկու երրորդը թաթարներ էին, մեկ երրորդը՝ հայեր, գերմանացիներ, բուլղարներ, հույներ։ Ղրիմահայերի տեղահանությունն իրականացվեց 1944 թ.-ին թաթարների տեղահանումից անմիջապես հետո։ Տեղահանված հայերի թիվը կազմում էր շուրջ 20 հազար մարդ։ Ղրիմի Ինքնավար Հանրապետության ՆԳՆ տվյալներով, ներկայումս Ղրիմում գրանցված է շուրջ 4,5 հազար հայ։ Սակայն, իրականում, Ղրիմում բնակվող հայերի թիվը, ըստ Ղրիմի Ազգությունների գործերով և տեղահանված ժողովուրդների պետական կոմիտեի տվյալների, հասնում է շուրջ 15 հազարի, որոնցից մոտ 70 տոկոսը ապրում է [illegible] գրանցում։

Ինչպես տեղեկացրեց կոմիտեի նախագահի առաջին տեղակալ Օլեգ Գաբրիելյանը, ներկայումս տեղահանված ժողովուրդների վերադարձի ծրագրի շրջանակներում տեղի է ունենում նաև ղրիմահայերի ներգաղթը դեպի իրենց բնակավայրեր։

6 տարի առաջ սկսված այս ծրագիրը այսօր շարունակում են իրականացնել Ուկրաինայի կառավարությունը և վերը նշված պետական կոմիտեն։ Օ. Գաբրիելյանի խոսքերով, 6 տարիների ընթացքում Ղրիմ են վերադարձել 250 հազար տեղահանվածներ։ Նրանցից 240 հազարը թաթարներ են և միայն 10 հազարը՝ մյուս ազգությունների ներկայացուցիչներ, այդ թվում նաև հայեր։

«Ի տարբերություն թաթարների, որոնք վերադարձան տարերայնորեն, մյուս ազգությունների վերադարձը իրականացվում է այլ կերպ», – ասաց Օ. Գաբրիելյանը։ Նախ նրանց համար կառուցվում են տներ և, ապա տրվում է ետ վերադարձի հրավերը։

«Ծրագրի իրականացման համար պահանջվում են հսկայական ֆինանսական միջոցներ, իսկ Ուկրաինան գտնվում է ծանր տնտեսական վիճակում», – ասաց Օ. Գաբրիելյանը։ Ուկրաինայի կառավարության տվյալներով արված հաշվարկների համաձայն տեղահանված ժողովուրդների ետ վերադարձն ապահովելու և նրանց Ղրիմում տարաբնակեցնելու համար անհրաժեշտ է 367 տրիլիոն կարբովանեց, ինչը հավասար է 1 միլ. 935 մլն. դոլարի։ Օ. Գաբրիելյանի խոսքերով, Ուկրաինան այսօր չի կարող հատկացնել այդչափ միջոցներ։ Հարկ է լինում դիմել միջազգային կազմակերպությունների օգնությանը։ Ծրագրին արդեն իսկ որոշակի օժանդակություն է ցուցաբերել Ղրիմում ՄԱԿ-ի ներկայացուցչությունը։ Փախստականների գծով միջազգային կոմիտեն [illegible]

ԵՐԳԻԾԱՆՔ

Խանչալի խարը

Շատ տարօրինակ, մազալու մարդ է Մարութը՝ հարևանս։ Զանգեց, թե՝

– Տա՞նն ես։

– Տանն եմ, – ասացի։

Ներս մտավ՝ երեսը դաշի գույն, շունչը տեղը բերելով՝ հարցրեց.

– Են ո՞վ է ասել. «Մենք ինչ ենք, սակայն մեզ հայ են ասում»։

– Գևորգ Էմինը,– պատասխանեցի։

– Էլ ինչ՝ հա՞յ կմնա,– մտավ՝ բազկաթոռին նստելու առաջարկս չլսելով։ – Ես ինչ օյին են բերում գլխներիս։ Ախալքալաքում, Սարդարապատում կռիվ եմ տվել, որ չձուլվենք, հայ ապրենք։ Հազար տարի հայ ենք մնացել, հիմա ասում են՝ հայ չես։ Սա էլ հո թուրքը չի ասում։ Մենք ինքներս ենք ասում։

– Նստի՛ր, Մարո՛ւթ, նստի՛ր։ Ի՞նչ է պատահել։ Ի՞նչ ես մեզ կորցրել։

– Միայն ես չեմ։ Ամբողջ ազգն է կորցնում։ Չգիտես մարդիկ ինչ ծեփի են մտածում։ Անկախություն ասացին, «այո» ասացինք, թող լինի անկախություն։ Ասինք հիմա էլ տներիս ուզածի պես կապրենք։ Հայ կապրենք։ Բայց հիմա տես որ մեզ արմատից [illegible]։ Տիկնոջդ ասա մի բաժակ ջուր տա։ Մարդու հոգին բերանն են բերում։ – Խմեց, գդալները շպրտեց։ – Տուփդ տո՛ւր, տեսնեմ, տուփդ։ Սիգարետը վառեց։ – Հետո էլ ասում են՝ մի ծխիր։ Որ, իր, երկար ապրեմ։ Մեռնելը էսպես ապրելուց լավ չէ՞։

– Սպասիր, սպասիր, Մարութ։ Վերջը պիտի ասե՞ս, իմանամ, ինչ է եղել, ով է քեզ վիրավորել։

– Վիրավորելն էլ ինչպե՞ս է լինում։ Մենակ ես չեմ, մի ամբողջ ազգ են վիրավորում։ – Գրպանից հանեց, բացեց անձնագիրը և պահեց աչքերիս առաջ։

– Այ էստեղ, ինչ եմ ասում, մարդավարի, տեղը-տեղին գրված է, որ ես հայ եմ, որ իմ հարազատ հոր՝ Մուխայիլի օրինական զավակն եմ՝ Մարութ Մուխայիլի Բուտոյան։ Հիմա եկել ասում են, թե դու հայ չես։ Ազգության մասին ոչ մի խոսք։ Հայրանունը չպիտի գրվի՝ Մուխայիլ եղել, չի եղել։ Ճակն էլ ինչ մնաց՝ ես հայ չեմ, թո՞ւրք եմ, մոնղո՞լ եմ, չինացի՞ եմ, ճապոնացի՞, անգլիացի՞... Ես ծխի պես հայությունս կցնդի-կորչի։ Ուրիշ անգամ... հենց լսում ենք մի հեռու օտարի տասը սերունդ առաջ հայ է եղել, մեզնից հպարտանում-ուրախանում ենք։ Հիմա մեր հայությունն ենք ուրանում։

Տեսավ որ ժպտում եմ, հարցրեց.

– Դու էդ կարծիքին չե՞ս։

– Ե՞ս... Ձուր աղմուկ է. ես իմ հինը հանձնել, նոր անձնագիր եմ ստացել։ Հորս անունը չկա, ինչ կա որ, ազգության մասին էլ չկա, աշխարհը հո շուռ չեկավ։ Այդպես է ընդունված բոլոր արտասահմանյան քաղաքակիրթ երկրներում։ Դրանից ճապոնացին էլ ճապոնացի է մնում, մոնղոլը՝ մոնղոլ, անգլիացին՝ անգլիացի, ֆրանսիացին՝ ֆրանսիացի։ Մենք էլ՝ հայերս, հայ, Հայաստանի հանրապետության քաղաքացի։ Ի՞նչ է, դրանով մեր ազգի խանչալի խարը ընկա՞վ։ Մտքդ լայն պահիր, Մարութ։

Մարութը՝ հարևանս, դանդաղ ոտքի ելավ, երկար, մտածկոտ նայեց աչքերիս։ Դուրս գալիս դռների մեջ շուռ եկավ.

– Խանջա՞լ... խանջալի խա՞ր... Տեսել էր խանջալը կտրեց միրտս։

[illegible] ԶՈՐՅԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ

FSA-ի գործունեությունը Հայաստանում շարունակվում է

FSA (Ազատության աջակցության ակտ) կազմակերպությունը, [illegible] տարի [illegible] Միացյալ [illegible] ԱՄՆ [illegible]

[illegible] տարեկան 12000 [illegible]

[illegible] FSA-ի [illegible] World Learning [illegible] 15-17 տարեկան [illegible] ԱՄՆ [illegible] ACTR [illegible]

[illegible]

ԱՐԵՎԻԿ [illegible]
ԵՊՀ [illegible] ֆակուլտետի ուսանող

ԱԶԳ

քաղաքագիտական

Քաղաքական ինստիտուտների կայացման գործընթացը Հայաստանում

Ինչպես անցումային փուլում գտնվող ցանկացած պետականության մեջ, այնպես էլ Հայաստանում քաղաքական համակարգի կայացման հիմնական և գլխավոր պայմաններից է քաղաքական և հասարակական ինստիտուտների կայացումը: Քաղաքական ինստիտուտների կայացման գործընթացը հիմնականում ընթանում է երկու ճանապարհով, որոնք այս կամ այն «չափաբաժիններով» միահյուսվում են: Առաջին ճանապարհը ժողովրդական շարժումների, զանգվածների «ներքևից» նախաձեռնությունն է: Երկրորդ ճանապարհը բարձրագույն իշխանության նախաձեռնությունն է: Այս ճանապարհը առավել մեծ չափով է ռացիոնալացված և պլանավորված, իր ներքին տրամաբանությամբ ենթարկվում է պետական կառավարման պահանջներին: Երկրորդ ճանապարհը առավել հաճախ ձևով է բախվում հետադիմական փուլերի և հիմնվում է ինքնակալության կառավարման կարգից ծագող ինստիտուտների հիմնադրման վրա:

Երբ խոսում ենք քաղաքական ինստիտուտների մասին, նկատի ունենք ոչ միայն պետական իշխանության մարմինները, կուսակցությունները, արհմիությունները, ինչպես նաև հասարակական կազմակերպությունները, ինչպես այնտեղ, որտեղ դրանք ներգրավվում են քաղաքական գործընթացների մեջ, այլև Սահմանադրությունը և ընտրությունները:

Հայաստանում քաղաքական ինստիտուտների կայացման ընթացքը և ներկայումս ընթանում է երկու ճանապարհով էլ, սակայն առանձին գործընթացի տարբեր փուլերում այս կամ այն ճանապարհի գերակայության մակարդակը տարբեր էր լինում: Առաջին փուլը, որը կարելի է անվանել հին քաղաքական համակարգի վերացման և նոր քաղաքական համակարգի ծննդի փուլ, սկսվեց Ղարաբաղյան շարժումով և ավարտվեց Խորհրդային Միության փլուզմամբ, բնորոշվում էր հասարակական շարժումների տարանջատվածությամբ, հասարակական կազմակերպությունների և քաղաքական կուսակցությունների: Կառավարության իրադարձությունը անկախության Հայաստանի հռչակումն էր, որով դրվեց հայկական պետության ինստիտուցիոնալ կայացման իրավական հիմքը: Հռչակագրին ինքնիշխանության քաղաքական ինստիտուտ է: Այս փուլում սկսվեց հասարակական կազմակերպությունների ստեղծման, ոչ գիտական շարժումների առաջացման և տասնամյակներ հայկական կուսակցությունների վերադարձը Հայաստան: Սակայն սկզբում գերակայում էր, իհարկե, Ղարաբաղյան շարժումը, հետագայում «Ղարաբաղ» կոմիտեն: Ներքևը հիմնականում պայմանավորված էր գաղափարական, հոգեբանական և պատմական իրավիճակային գործոններով:

Երկրորդ փուլը սկսվում է Խորհրդային Միության փլուզմամբ և շարունակվում է մինչև 1995 թ. խորհրդարանական ընտրությունները և սահմանադրական հանրաքվեն: Այս փուլը բնութագրվում է քաղաքական նոր կուսակցությունների առաջացմամբ, հասարակական կազմակերպությունների ինքնուրույն ստեղծմամբ, քաղաքական աջ և ձախ բլոկների ձևավորման գործընթացի սկզբնավորմամբ և հասարակական քաղաքական կյանքի ինստիտուցիոնալացմամբ: Նշված փուլում դեռևս չկա հասարակական կազմակերպությունների, քաղաքական կուսակցությունների, իշխանության մարմինների տարանջատված կարգ: Դեռևս չեն ձևավորվել այն հասարակական կազմակերպությունները, որոնք կարող են հետագայում համարվել ճնշման խմբեր: Այս փուլը իր ներքին հակասությամբ չէր ընթանում և ինստիտուտների կայացման գործընթացը մեծ թափով էր ընթանում: Հակառակ նշանակություն ունեցող քաղաքական գործոն եղան Ղարաբաղյան հակամարտությունը և շրջափակումը:

Երրորդ փուլը սկսվում է Ազգային ժողովի ձևավորմամբ և նոր Սահմանադրության ընդունմամբ և շարունակվում է մինչև այժմ: Այս փուլում հիմնականում ավարտվում է պետության, որպես քաղաքական համակարգի բազային ինստիտուտի և մասնավորապես պետական բարձրագույն իշխանության մարմինների, որպես քաղաքական ինստիտուտների ձևավորման գործընթացը: Ընդունվել է Սահմանադրությունը և ստեղծվում է Սահմանադրական դատարանը, բարեփոխություններ են իրականացվում կառավարությունում և խորհրդարանը վերափոխվում է Ազգային ժողովի: Այս փուլում ստեղծվում են մի շարք հասարակական կազմակերպություններ, որոնք դառնում են հետագայում բավականին հզոր ճնշման խմբեր. Ազատամարտիկների միությունը, Արդյունաբերողների և գործարարների միությունը, Բանկերի ասոցիացիան և այլն: Ստեղծված կազմակերպությունների մի մասը պետական իշխանության բարձրագույն մարմինների օժանդակությամբ է գործում: Այս փուլում ինստիտուցիոնալացվում են իշխանության մարմինները, հասարակական կազմակերպությունները, արդյունաբերական ձեռնարկությունների միջև գործում է «սեփական ուժերի» սկզբունքը, երբ քաղաքական գործիչը անցնում է արդյունաբերության և հասարակական կյանք, արդյունաբերողը մտնում է քաղաքական կյանք, ստեղծում և ղեկավարում է խոշոր հասարակական կազմակերպություններ և այլն: Այս փուլը շարունակվում է մինչև այժմ և կտևի հավանաբար մեկ-երկու տարի: Սակայն քաղաքական ինստիտուտների կայացման ու զարգացման գործընթացը կշարունակվի այնքան, քանի դեռ գոյություն ունի հայկական պետությունը:

ՄՆԵՐ ՇԱՀԳԵԼԴՅԱՆ

ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Լիդերներ. նրանց նկատմամբ վերաբերմունքը կուսակցություններում

Ինչպես արդեն նշել ենք, կուսակցությունների լիդերների շրջանում մեծ թիվ են կազմում հնարավոր հարցի կապակցությամբ պատասխանից խուսափողները: Դա հատկապես արտահայտիչ է Ազատ Արշակյանի (53 տոկոս), Հրանտ Բագրատյանի (49 տոկոս), Սերգեյ Բադալյանի (38, 5 տոկոս), Խաչատուր Բեզիրճյանի (58, 5 տոկոս) Սամվել Գևորգյանի (60 տոկոս), Էդվարդ Եգորյանի (45 տոկոս), Տեր Հուսիկ Լազարյանի (43 տոկոս), Վիգեն Խաչատրյանի (56 տոկոս), Աշոտ Նավասարդյանի (47,5 տոկոս), Դավիթ Շահնազարյանի (43 տոկոս), Կարապետ Ռուբինյանի (51 տոկոս), Արա Սահակյանի (44 տոկոս), Սարգսյան Վազգենի (45 տոկոս), Գայանե Սարուխանյանի (70 տոկոս) նկատմամբ դիրքորոշում արտահայտելիս: Սակայն նման պատասխանների մոտիվները խիստ տարբեր են: Եվ եթե Ազատ Արշակյանի, Հրանտ Բագրատյանի, Սամվել Գևորգյանի, Վիգեն Խաչատրյանի, ինչպես նաև (ինչը շատ հետաքրքիր է) Սերգեյ Բադալյանի և Ռուբեն Միրզախանյանի նկատմամբ վերաբերմունք արտահայտելուց խուսափել են (կամ դժվարացել են պատասխանել) հիմնականում աջ ուղղվածության և հատկապես «Հանրապետություն» միավորման մեջ մտնող կուսակցությունների լիդերները, ապա Էդվարդ Եգորյանի, Տեր Հուսիկ Լազարյանի, Աշոտ Նավասարդյանի, Խաչատուր Բեզիրճյանի, Դավիթ Շահնազարյանի, Կարապետ Ռուբինյանի, Արա Սահակյանի նկատմամբ վերաբերմունքը արտահայտելուց խուսափել են առավելապես ընդդիմադիր կուսակցությունների լիդերները: Այլ է մոտիվը Գայանե Սարուխանյանի նկատմամբ վերաբերմունքը արտահայտելուց 70 տոկոսի դժվարանալը, ինչը պայմանավորված է ակտիվ քաղաքական հարաբերություններից նրա հեռանալով:

Ինչ վերաբերում է կուսակցությունների շրջանում կտրուկ դրական և կտրուկ բացասական վերաբերմունքի բևեռացումներին, ապա ի տարբերություն պառլամենտի, այստեղ դրանք ավելի քիչ են:

Դրական վերաբերմունքը մեծ կտրվածությամբ գերակշռում է բացասականին Լևոն Տեր-Պետրոսյանի (+37 տոկոս), Ռոբերտ Քոչարյանի (+27 տոկոս), Վանո Սիրադեղյանի (+24 տոկոս), Վազգեն Մանուկյանի (+15 տոկոս) նկատմամբ: Դրական վերաբերմունքը համեմատաբար գերակշռում է Պարույր Հայրիկյանի, Արշակ Սադոյանի և Բաբկեն Արարքցյանի նկատմամբ: Կուսակցականների առանձին խմբերի հատվածներում վերաբերմունքը ակտիվ արտահայտված դրական է Է. Եգորյանի, Խ. Բեզիրճյանի, Տեր Հուսիկ Լազարյանի նկատմամբ:

Վերաբերմունքը գերակշռորեն բացասական է Ազատ Արշակյանի (-21 տոկոս), Սերգեյ Բադալյանի (-20 տոկոս), Վիգեն Խաչատրյանի (-16 տոկոս), Աշոտ Մանուչարյանի (-17 տոկոս), Միրզախանյան Ռուբենի (- 34 տոկոս), Նավասարդյան Աշոտի (-19 տոկոս), Արամ Սարգսյանի (-24 տոկոս) նկատմամբ:

Մի շարք քաղաքական գործիչների նկատմամբ վերաբերմունքը կուսակցությունների շրջանում (տոկոսներով)

	Դրական	ավելի շատ դրական	ավելի շատ բացասական	բացասական	դժվարացել են պատասխանել*
1. Արարքցյան Բաբկեն	17.50	17.40	15.10	18.10	31.90
2. Արշակյան Ազատ	5.13	8.00	17.60	16.40	52.67
3. Բագրատյան Հրանտ	5.33	5.33	19.8	18.5	51.04
4. Բադալյան Սերգեյ	12.5	8.38	18.8	21.9	38.42
5. Բեզիրճյան Խաչատուր	5.63	13.9	10.3	11.5	58.67
6. Գևորգյան Սամվել	2.5	7.75	18.4	11.5	59.85
7. Եգորյան Էդվարդ	16.1	10.5	11	17.3	45.10
8. Զոլյան Սուրեն	6.33	23.8	18.2	17.2	34.47
9. Լազարյան Տեր-Հուսիկ	11.8	14	11.5	19.6	43.10
10. Խաչատրյան Վիգեն	4.5	9.75	16.5	13.4	55.85
11. Հայրիկյան Պարույր	23.1	21.9	26.5	13.4	15.10
12. Հարությունյան Գագիկ	11.2	18	19.3	15.5	36.00
13. Մանուչարյան Աշոտ	7.17	17	20.2	21.5	34.13
14. Մանուկյան Վազգեն	25.5	22.4	21.5	12	18.60
15. Միրզախանյան Ռուբեն	2.33	5.17	16	25.5	51.00
16. Նավասարդյան Աշոտ	4.25	12.3	18.8	17.3	47.35
17. Շահնազարյան Դավիթ	6.38	14.8	15.9	26.5	36.42
18. Ռուբինյան Կարապետ	5.88	15.9	13.5	13.8	50.92
19. Սադոյան Արշակ	21.5	21.4	19.5	17	20.60
20. Սահակյան Արա	8.38	17	19	12	43.62
21. Սարգսյան Արամ	7.5	13.2	25.5	19.2	34.60
22. Սարգսյան Վազգեն	12.8	14.8	17.2	10.2	45.00
23. Սարուխանյան Գայանե	2	8.63	9.75	10	69.62
24. Սիրադեղյան Վանո	26.2	24	11.7	14.2	23.90
25. Վարդանյան Դավիթ	12.1	19.3	21.4	17.5	29.70
26. Տեր-Պետրոսյան Լևոն	41.2	16.2	10.5	10.7	21.40
27. Քոչարյան Ռոբերտ	22.3	29.5	15.3	8.83	24.07

* անորոշ, խուսափողական, չձևավորված, չձևակերպված վերաբերմունք

Իշխանության տեսակներ՝ ավանդական, լեգիտիմ և խարիզմատիկ

Օգտակար է ծանոթանալ իշխանության տեսակների ևս մեկ և բավականին տարածում գտած տիպավորման հետ, որն առաջարկել է գերմանացի հայտնի սոցիոլոգ Մաքս Վեբերը 20-րդ դարի սկզբին: Նա առանձնացնում էր իշխանության երեք տեսակ. ավանդական, օրինական (լեգիտիմ) և խարիզմատիկ:

Ավանդական իշխանությունը հիմնված է ազգային և մշակութային ավանդույթների վրա, որոնք սրբազան են համարվում: Իշխանության այս տեսակը գոյություն է ունեցել հին, նախնադարյան հասարակություններում լինելով միակը կամ գերակշռողը: Ժամանակակից եվրոպական տիպի դեմոկրատական հասարակություններում պահպանվել են իշխանության այդ տեսակի լոկ որոշ մնացորդներ: Այդպիսին են, օրինակ, հոր գերակշռող դերն ընտանիքում, տղամարդկանց կողմից պետական մարմիններում և կազմակերպություններում բարձր դիրքեր զբաղեցնելը բնական համարելը և կանանց իշխանական դիրքերի անբնական լինելու մասին պատկերացումները, որոնք ազդում են հասարակության մեջ իշխանության բաշխման գործընթացների վրա:

Օրինական (լեգիտիմ) իշխանությունը հիմնված է գոյություն ունեցող հասարակարգի նպատակահարմարության գիտակցման, ինչպես նաև խելամիտ համոզման վրա: Իսկ հասարակական այդ կարգն էլ, իր հերթին, հիմնված է որոշ թվով վերանձնային կանոնների և սկզբունքների, իրավական նորմերի և ղեկավարների ֆունկցիոնալ կոմպետենտության վերաբերյալ հավատի վրա: Այստեղ պետք է նկատի ունենալ, որ սկսած այն պահից, երբ որոշ թվով ենթականեր սկսում են մտածել, որ իրենց լիդերն այն մարդը չէ, որ պետք է կառավարի իրենց, վերջինիս իշխանության օրինականությունն արդեն կասկածի տակ է դրվում: Ահա թե ինչու իշխանության լեգիտիմության խնդիրն ունի կարևոր սոցիալ-հոգեբանական կողմեր, որոնք սովորաբար աչքաթող են արվում: Օրինական է այն իշխանությունը, որն այդպիսին է համարվում ենթակաների կողմից անկախ այն բանից, թե մարդն ինչ ճանապարհով է իշխանության հասել: Եթե, օրինակ, լիդերը չի կատարել իր այն խոստումները, որ տվել է մինչև ընտրվելը, և եթե դրանում ինքն է մեղավոր, ապա նրա իշխանությունը սոցիալ-հոգեբանական առումով զգալի չափով դադարում է օրինական լինելուց: Ժամկետը լրանալուց առաջ կարելի է պահանջել, որպեսզի նա հրաժարական տա, դա նրա ընտրողների իրավունքն է՝ նրանց իշխանության դրսևորումը: Իշխանության այս տեսակի դեպքում էլ, ինչպես տեսնում ենք, մեծ դեր է խաղում մարդու հավատը, բայց քաղաքացիները հավատում են արդեն ոչ թե ավանդույթներին, նախնիների հեղինակությանը, այլ որոշակի իրավական նորմերի: Քանի որ Մ. Վեբերը խոսում է իրավական սկզբունքների, նորմերի և դրանց շրջանակներում պաշտոնյաների բանիմաց գործունեության մասին, ապա նա, հավանաբար, նկատի ունի սահմանադրական իրավունքը և իշխանությունը: Բայց տեղին է նկատել, որ օրինական (լեգիտիմ) լինում է ոչ միայն սահմանադրական իշխանությունը. իշխանության «օրինականության» հասկացությունը սոցիոլոգիական և հոգեբանական քաղաքագիտության շրջանակներում ավելի լայն ու խոր իմաստ ունի: Մյուս կողմից, լեգիտիմ իշխանությունը պետք է տարբերել լեգալ, այսինքն բացահայտորեն կիրառվող իշխանությունից: Մ. Վեբերի տիպավորման մեջ, մեր կարծիքով, խոսքը լեգալ իշխանության մասին է, որը կարող է լինել ինչպես օրինական, այնպես էլ անօրինական:

Խարիզմատիկ իշխանություն: Մ. Վեբերն իշխանության այս տեսակը բնորոշում է որպես այնպիսին, որը հենվում է առաջնորդի անձնական բնածին և արտակարգ, «անբնական» հատկությունների վրա: Այսպիսի «աստվածատուր» առաջնորդների անձնական հատկություններին մեծ նշանակություն է տրվում: Իշխանության այս տեսակի ջատագովները գտնում են, որ սոցիալական խմբում կամ պետության մեջ այն պետք է կենտրոնացվի մեկ անձի ձեռքում, որ ուժեղ, ազդեցիկ ու հզոր լինելու համար իշխանությունը պետք է անձնավորվի (պերսոնիֆիկացիա): Ինչ չափանիշների վրա է հիմնված Վեբերի առաջարկած տիպավորումը: Հիմնական չափանիշն այստեղ ենթակաների, հետևորդների վերաբերմունքն է գոյություն ունեցող իշխանության և նրա սուբյեկտների նկատմամբ: Ինչպես, իշխանության յուրաքանչյուր տեսակ կարող է արդյունավետորեն կիրառվել միայն դրանց կրողների նկատմամբ ենթակաների դրական վերաբերմունքի դեպքում: Այս տիպավորումը, առաջարկված լինելով դեռևս 20-րդ դարի առաջին տասնամյակներին, մինչև այժմ էլ խթանող ազդեցություն է գործում իշխանության և առաջնորդության հետազոտությունների և նույնիսկ գործնական քաղաքականության վրա. իշխանության օրինականության և խարիզմատիկ բնույթի հարցերը վերաբերում են այդ երևույթի բոլոր տեսակներին, իսկ երբ հետազոտում են նրա էթնոհոգեբանական առանձնահատկությունները, ապա էական նշանակություն են ձեռք բերում նաև ավանդույթները: Նշենք նաև, որ բացի խարիզմատիկ իշխանությունից, ինչպես տեսանք, տարբերում են նաև խարիզմատիկ լիդերների, իսկ դա նշանակում է, որ Մ. Վեբերի տիպավորումը վերաբերում է ոչ միայն իշխանության հնարավոր տեսակներին, այլև լիդերների տիպավորման խնդրին:

ԱԼԲԵՐՏ ՆԱԼՃԱՃՅԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Չեխոսլովակիայում Արևելյան Եվրոպայի կոմունիստական բռնատիրության [illegible] մեկին վերջ դրած «թավշյա հեղափոխությունից» 7 տարի անց ժողովրդավարության [illegible] անփոփոխաբար [illegible] է [illegible]: Տնտեսական [illegible] համար նա յուրօրինակ կենդանի [illegible] է։

Նախագահի [illegible] են, թե իշխանությունը չի փոխել նրան։ Նա շարունակում է մնալ նախագահ-փիլիսոփա և գրող։ Միայն թե առաջվա [illegible] փոխարեն ներկայումս [illegible] են, թե Հավելը [illegible] է [illegible], բայց [illegible]։ Չեխիայի մայրաքաղաքի վերջին տարիներին դարձել է [illegible]։ Այնտեղ կարելի է տեսնել բազմաթիվ

ՉԵԽԻԱ

Վացլավ Հավելի խաղաղ ժողովրդավարությունը

գործիչներ վերջին շաբաթներին [illegible] գործարքներ են կնքում, [illegible] կոալիցիաներ կազմում, վերջին պահին փոխվելու [illegible]: Շատ է խոսվում [illegible] մասին: «[illegible]» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր Վլադիմիր Մլինարի կարծիքով այս ամենը [illegible] բնական է, քանի որ ժողովրդավարական [illegible]: «Սա ժողովրդավարության հատկանիշն է», ասում է նա: Երբեմն կոմունիստական «վարչակարգի» [illegible], Չեխիայի ներկայիս նախագահ Վացլավ Հավելը գլխավորում է ժողովրդավարացման ընթացքը: Նա խորհրդարանականներին իմաստության և ողջախոհության կոչ է անում: «Կառավարությանը հարկավոր է ընդդիմություն», ասում է նա: [illegible] Վացլավ Կլաուսի [illegible] 25-ին [illegible]: Վացլավ Հավելը մեկ անգամ ևս խաղաց իր քաղաքական [illegible] և իմաստավորողի դերը: Նրա ձայնը լսելի էր:

Սահմանադրության համաձայն, Չեխիայի նախագահը որևէ իշխանություն չունի, բացի [illegible]: Սակայն նախկին [illegible], որը 1989 թ. [illegible] Չեխիայի [illegible]: Հանրության վերջին հարցումները ցույց են տալիս, որ նախագահ Հավելի գործունեությանը հավանություն է տալիս Չեխիայի բնակչության 70-80 տոկոսը: Մարդկանց

գում է նաև, որով վերապրում են Եվրոպայի [illegible] քաղաքականությունը, [illegible]: Նա [illegible] Վացլավ Հավելը [illegible] ինչպես նաև [illegible] և «[illegible]» վերապրած [illegible], որոնք [illegible] էին կոմունիստական իշխանությունների կողմից: Հավելը [illegible] քաղաքական [illegible] է մնում, [illegible]: «Երբ ես ինձ նույնացնեմ որևէ կուսակցության կամ [illegible], կհեռանամ, որ այլևս պետք չեմ ինձ վրա», վերջերս հայտարարեց Հավելը «[illegible]» թերթին:

Նախագահ Վացլավ Հավելը [illegible] [illegible]: «Պրահայի «[illegible]» [illegible], որը [illegible] կանանց համախմբում էր, [illegible] դարձել է [illegible]: Այնտեղ [illegible]

ամերիկացի զբոսաշրջիկների, գեղանկարչական [illegible]: Եթե [illegible] է կատարել դեռ [illegible]: Ազգային [illegible] փոխարկվել է դարձել, տնտեսական աճը կազմում է մոտ 5 տոկոս, [illegible] 10 տոկոսի սահմաններում, գործազուրկների թիվը կազմում է [illegible] բնակչության հազիվ 3 տոկոսը, [illegible] իրականացված: 10 միլիոնանոց Չեխիայում ներկայումս գործում են շուրջ 30 հազար արդյունաբերական [illegible] և [illegible] ավելի քան 100 հազար ձեռնարկություններ: Տնտեսագետ Յան Սվեյնարը ասում է, որ 1990 թ. ազգային կապիտալի 96 տոկոսը պատկանում էր պետությանը: Իսկ 5 տարի անց դրա հիմք [illegible] Չեխիայի [illegible] [illegible]: Գրող Իվան Կլիման իրեն երջանիկ է զգում Պրահայի [illegible]: Նրա կարծիքով, ժողովրդավարությունը «ոչ թե նպատակ է, այլ միջոց»: Իսկ նպատակին ազատությունն է, որն արդեն իսկ նվաճված է:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

ՒՆԴՈՆԵԶԻԱ

Ն. Էրբաքան. «Համաշխարհային տնտեսության կենտրոնը տեղափոխվում է Հեռավոր Արևելք»

Թուրքիայի վարչապետն ավարտում է ասիական շրջայցը

Վարչապետ Նեջմեթթին Էրբաքանի՝ մահմեդական 5 երկրներ ընդգրկող պաշտոնական այցը մոտենում է ավարտին: Իրանում, Պակիստանում, Սինգապուրում ու Մալայզիայում տեղի ունեցած հանդիպումներից հետո Էրբաքանը ժամանեց Ինդոնեզիա:

Բալի կղզում մի շարք ձեռնարկություններ այցելելուց հետո Էրբաքանը Ինդոնեզիայի գիտական հետազոտությունների և տեխնոլոգիայի հարցերով պետնախարար Հաբիբիի ուղեկցությամբ օդանավով մեկնեց երկրի արդյունաբերական կենտրոններից մեկը՝ Խանդոնգ կղզի: Շեղ ընդունելությունից հետո Էրբաքանը այցելեց տեղի օդանավաշինական ձեռնարկություն: Գործարանում տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքում Էրբաքանը հայտարարեց. «1994 թվականից մինչև 2008 թ. ժամանակահատվածում, ըստ Գերմանիայի «Դոյչե Բանկի» ուսումնասիրությունների, աշխարհում խոշոր փոփոխություն տեղի կունենա: Այժմ համաշխարհային արտադրության 67 տոկոսը բաժին է ընկնում եվրոպային, ճապոնիային և Ամերիկային, բայց 2009 թվականին Ասիայի բաժինը կկազմի 50 տոկոսը: Իսկ դա նշանակում է, որ Ասիան և Հեռավոր Արևելքը արագ թափով զարգանում են: Ինդոնեզիան դրա վառ ապացույցն է: Աշխարհի տնտեսական կենտրոնը տեղափոխվում է Հեռավոր Արևելք»: Անդրադառնալով 2 երկրների տնտեսական հարաբերությունների զարգացման հնարավորություններին, Էրբաքանը ասաց. «Մեր 2 երկրները անպայման կհամագործակցեն: Մինչև այժմ Թուրքիան ավելի շատ ներմուծել է, քան արտահանել: Բայց մահմեդական երկրների հետ սկսվող նոր համագործակցության պայմաններում հակառակը տեղի կունենա»:

Էրբաքանը ասաց, որ Թուրքիայում օդանավաշինություն իրականում գոյություն չունի: Այն ստեղծվել է որպես մոնտաժող արտադրություն: Այդ Էրբաքանը շարունակեց. «Ինդոնեզիան Թուրքիայում օդանավերի մոնտաժման համատեղ ձեռնարկություն ստեղծելու առաջարկ է արել: Առաջարկը շատ խոստումնալից է, և մանրամասները Թուրքիայում կես առ կես կքննարկվեն: Թուրքիայի համար կենսական նշանակություն ունեցող նմանօրինակ աշխատանքը մենք ձեռքից չենք թողնի: Առաջատար երկիր դառնալու համար անհրաժեշտ է նաև, որ օդային հաղորդակցության բնագավառում նույնպես Թուրքիայում նոր ժամանակաշրջան սկսվի»:

Հետո Էրբաքանը մեկնեց Ինդոնեզիայի մայրաքաղաք Ջակարտա: Պաշտոնական ընդունելությունը տեղի ունեցավ նախագահական պալատում, շքանշանով Էրբաքանին դիմավորեց նախագահ Սուհարտոն: Առանձնազրույցից հետո Էրբաքանը հանդիպում ունեցավ փոխնախագահ Թեմսո Ռեփարայի հետ: Հանդիպումները շարունակվում են:

ԱՐՄԱՆԴ ՉԱՐԴԱՅԱՆ

Թ. Չիլլեր. Մենք Հյուսիսային Իրաքում որևէ նոր ղեկավարում երբեք թույլ չենք տա

19 ՕԳՈՍՏՈՍ, TRT: Փոխվարչապետ Թանսու Չիլլերը արտակարգ դրության շրջանի ղեկավարի և 79 նահանգապետերի մասնակցությամբ Անկարայում տեղի ունեցած խորհրդակցությունում անդրադառնալով երկրի ներքին և արտաքին քաղաքականության մի շարք խնդիրների հայտարարեց. «Թուրքիան ցանկանում է հարևանների հետ լավ հարաբերություններ ունենալ, բայց միաժամանակ երկրի սահմաններից դուրս Թուրքիայի դեմ նախապատրաստվող յուրաքանչյուր ահաբեկչական գործողության և այդ ահաբեկչության սնող ցանկացած երևույթի նկատմամբ անհրաժեշտ միջոցառումներ կիրառվեն: Մենք հյուսիսային Իրաքում որևէ նոր ղեկավարում երբեք թույլ չենք տա: Ահաբեկչության հարցում մեր պայքարը վճռական է: Ես ցանկանում եմ, որ հարևան երկրները այս իրողությունն ընդունեն որպես զգուշացում»:

ՃԱՊՈՆԻԱ

Երկրաշարժերի հետևանքների մեղմացման նոր եղանակ

Ճապոնական «Միցուբիշի» ընկերությունը մշակել է մի համակարգ, որի շնորհիվ հնարավոր կլինի կանխել բարձրահարկ շենքերի փլուզումը Ճապոնիայում հաճախակի տեղի ունեցող երկրաշարժերի հետևանքով: 1995 թ. հունվարի 17-ին Կոբեի երկրաշարժից, օրինակ, զոհվեց 6300 մարդ: «Միցուբիշին» օգտվել է ավտոմեքենայի անիվների կանգնեցման ABS համակարգից, որը փակուղիներին հնարավորություն է տալիս արգելակել առանց սայթաքելու: Բարձրահարկ շենքերի ներսում կմախքի երկայնքով տեղադրված գլխավոր կայանները ցնցումների ժամանակ մեղմացնում են հարվածից յուրաքանչյուրի շարժումը: Այս ուղղին յարդասար փորձարկումները դրական արդյունքներ են տվել. ցնցման ժամանակ հաջողվել է 65 տոկոսով կրճատել 40 հարկանի շենքի վերնահարկի տատանումը:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմում ավտոմեքենա շատ են գողանում

Երբ Չեզարե Զավատտինին գրեց հիանալի սարի առաջ գտած [illegible] «Հեծանիվ գողացողները» ֆիլմի սցենարը, դեռ ավտոմեքենաների առևանգումների վերաբերյալ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] համար: Անցած տարի միայն Հռոմում գողացվել են 167 ավտոմեքենա: 1996 թ. առաջին կիսամյակում առևանգվել է 26852 մեքենա: Իտալիայում ամենից շատ գողանում են «Ֆիատ-ունո», «Պոլո» և «Ֆիատ-պանդա» ավտոմեքենաները:

Ըստ որում, [illegible] [illegible] ավտոմեքենաները [illegible] համար ավելի շատ նախընտրում կամ միջոցներ են օգտագործում, քան մյուս եվրոպացիները: Երկրում գրանցված բոլոր ավտոմեքենաների 36 տոկոսի վրա տեղադրված են [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 47 տոկոսի վրա [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] ավտոմեքենաների [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 86 տոկոսը, [illegible] 83, [illegible] 69 տոկոսը: Այս [illegible] են Հոլանդիայի և Սկանդինավյան երկրների ավտոմոբիլիստները:

«ԲՈՒԼՎԱՐ»

Ալմաստների արտահոսքը սպառնում է «Դե Բիրսի» և Ռուսաստանի գործարքին

Ռուսաստանի և Հարավաֆրիկյան Հանրապետության «Դե Բիրս» ալմաստի կարտելի հարաբերությունները կրկին բարդացել են համաշխարհային շուկայում ռուսական անմշակ ալմաստների «արտահոսքի» կտրուկ աճի պատճառով: Դրանից զգալի մասը վաճառահանվում է առանց «Դե Բիրս» կենտրոնական իրացման կազմակերպության մասնակցության:

SRU International խորհրդատվական ֆիրմայի գնահատումների համաձայն, ոչ պաշտոնական եղանակով շուկայում հայտնված ռուսական անմշակ ալմաստների արժեքն այս տարվա մարտին և ապրիլին կազմել է 10-15 մլն դոլար, իսկ հունիսին՝ 40-60 մլն:

«Դե Բիրսի» նախագահ Ջուլիան Օգիլվին ստիպված կլինի Ռուսաստանի և կարտելի հարաբերությունների մասին խոսել փորձագետների հետ իր հանդիպման ժամանակ, երբ ինքը հավելեսվորություն կտա կիսամյա աշխատանքի արդյունքների վերաբերյալ:

Նախկին Ռուսաստանի ոչ պաշտոնական արտահանման ծավալների աճը ալմաստի համաշխարհային շուկայում դիտվում էր իրավիճակի արագ վերլուծացնում: «Դե Բիրսի» հաղորդումների համաձայն, առաջին կիսամյակում ալմաստների վաճառքի ծավալներն աճել են 8,2 տոկոսով՝ հասնելով 2.748 մլրդ դոլար ռեկորդային ցուցանիշի: Հուլիսին ալմաստի գների աճը կազմել է 3 տոկոս և հուսկապես բարձր է եղել խոշոր քարերի համար:

Սակայն, ներկայումս «Դե Բիրսի» և Ռուսաստանի նոր պայմանագրի հնարավորությունն ավելի ու ավելի շատ է կասկածի տակ առնվում: Փետրվարին կողմերն ստորագրեցին «հիմնական սկզբունքների մասին արձանագրություն», հաղորդելով, որ քանդում են անհապաղ այն վերածել Ռուսաստանում ալմաստ արտադրող խոշորագույն «Ալմազի Ռոսիի-Սախա» ընկերության հետ պաշտոնական եռամյա պայմանագրի:

«Ֆլեմինգ-Մարտին» միջնորդական ֆիրմայում գտնում են, որ ալմաստների «արտահոսքի» աղբյուրը կարող է լինել հենց «Ալմազի Ռոսիի-Սախա» ընկերությունը: «Եթե դա այդպես է, ապա ձեռքվածքը հնարավոր կլինի փակել ամենամոտ ժամանակներս», ասում է ֆիրմայի ներկայացուցիչ Կիլալեան: Ավելի շատ մտահոգում է այն կարծիքը, որ «արտահոսքը» լայն չափերի է հասել, և Ռուսաստանի բանկարժեք մետաղների ու քարերի պետական կոմիտեն ալմաստներն անմիջականորեն վաճառում է Անտվերպենում: Եթե սա ճիշտ է, կարելի է ակնկալել Մոսկվայի հետ հարաբերությունների խզում»:

«Դե Բիրսի» հայտարարության համաձայն, Ռուսաստանի նախագահական ընտրությունների պատճառով այդ երկրի հետ վերջնական պայմանագրի կնքման բանակցությունները կավարտվեն «հնարավորության սահմաններում»: Բացի դրանից, «Դե Բիրսը» գտնում է, որ ալմաստների արտահոսքի չափերն այնքան մեծ չեն, որքան 1994-95 թթ.:

«ՖԱՅՆԵՆՇԼ ԹԱՅՄՍ»

Ազգ

Մշակույթ

Տվեք ինչ մյուսը, որից ոչ ոք չունի

Ս[illegible]

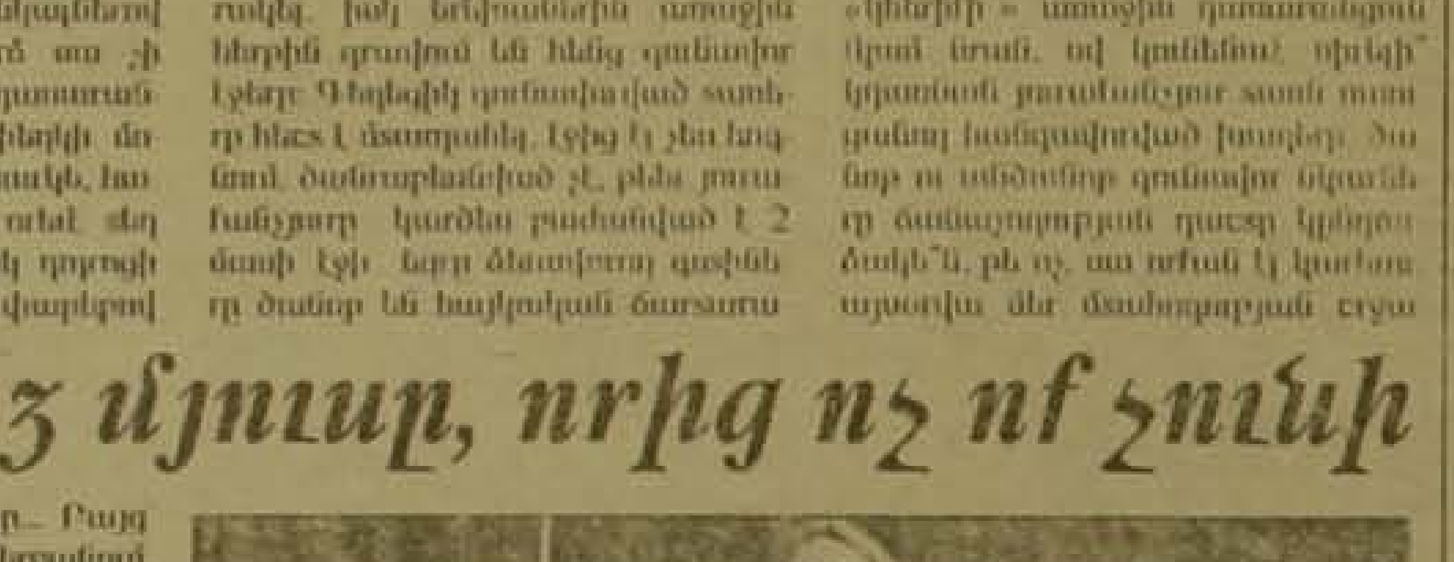

ՄԱՇՏՈՑՅԱՆ ԳՈՂԱՆՋՆԵՐ

[illegible]

Տ. Հ.

Համբիչի 30-րդ հատը՝ Գասպար Ձերազ

«Ազգի» 96 ի հունվարյան համարներից մեկում տպագրված նյութին «Ցուցանմուշ, որ ողջ մի ժողովրդի ճակատագիր է արտահայտում», արձագանքում է ստորև ներկայացվող հոդվածը

Գասպար Ձերազի՝ մեծ հորս մասին առաջին անգամ լսել եմ մորիցս, երբ ես երեխ 5 կամ 6 տարեկան էի։ Մայրս՝ Վարդանույշ Սիմոնյանը (ծնեալ Ձերազ) 1920–1924 թթ. Կ.Պոլսում եղած ժամանակ հորս Վահան Ձերազի խնդրանքով համախ այցելել է Գասպար Ձերազին եւ հոգ տարել նրա մասին։ Մայրս ասում էր ինձ, որ իմ մեծ հայրը Պոլսի ականավոր եւ հարգված մանկավարժներից էր, այդ ժամանակներ կյ եւ պատմում նրա մասին, որոնք սակայն հիմա հիշողությանս մեջ չեն պահպանվել։ 1937 թ. մայրս դարձավ ստալինյան բռնությունների զոհերից, եւ ես այնես իմ հարազատներից վերաբերյալ ոչ մեկից տեղեկություն չէի ստանում։

Իսկ հիմա ես մեծ հորս անունն եմ կարդում համբիչի վրա, որի ամեն մի հատիկին փորագրված են այն 103 [illegible]

[illegible]

բնականը, հայ ավետական ընտանիքներն մին ընդունելով զայն»։ Այս տողերով է սկսվում Ձերազ գերդաստանի պատմությունը «Այն եւ ակնցին» գրքում։

1760-ական թթ. Ձերազների մի ճյուղը Ակնից տեղափոխվում է Կ. Պոլիս, որի շառավիղները դառնում են ճանաչված ազգային-հասարակական գործիչներ։

Ձերազների մասին տեղեկություններ կան մի շարք աշխատություններում, մասնավորապես Մ. Օրմանյանի «Ազգապատում»։

Մեծ հայրս Գասպար Ձերազը [illegible] 1850-ին [illegible]

[illegible]

դարբերականներում։ Նրա 1922-ին հրատարակված «Մեր տան եղերը» (գրված 1894-06 թթ.) մանկական բանաստեղծությունների ժողովածուն իմ հիշողությունների մեջ է, որը 1937-ին Չեխան, մեր տունը խուզարկելիս, հորս գրադարանի հետ տարան։ Մի քանի տարի առաջ «Մեր տան եղերը» ինձ նվիրեց Բեյրութի բարեկամուհիներիցս մեկը։ Բանաստեղծությունները հիմնականում նվիրված են Գասպար Ձերազի որդիներին՝ Վահանին, Ներսեսին, Լեւոնին եւ դստերը՝ Շաւեին, «Փոխագած էի, որ ամենք գրական ու գիտական ուսումներն առաջ, եւ ավելի, բարեկիր մարդիկ ըլլալու դաստիարակություն ստանալով՝ ըլլան պարտաճանաչ [illegible]

[illegible]

[illegible]

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Մոմիկի» ցուցահանդեսը Մյունխենում

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Հայ րիստոնեական մշակույթի «Մոմիկ» երիտասարդական միության նախագահ Կարեն Մաթեւոսյանը ներկայացնելով «Մոմիկի» ստեղծագործական ծրագրերը նշեց, որ միությունը հավասարիմ մնալով հայ քրիստոնեական մշակույթի բազմադարյա ավանդույթները վերականգնելու, պահպանելու եւ զարգացնելու իր առաքելությանը՝ ակտիվորեն մասնակցում է հայ ազգային եկեղեցական կարեւոր քոլոր տոների տոնակատարությանը, դրանք նշանավորելով միության անդամ երիտասարդ ստեղծագործողների ցուցահանդեսներով։ Նախկինում «Մոմիկը» արվեստասերներին ներկայացրել է մնայուն ցուցահանդեսների մի հիանալի շարք։ Այժմ միությունը նախապատրաստում է մի մեծ ու հետաքրքիր ցուցահանդես, որը կկայանա Մյունխենում եւ կբացվի էջմիածնում։ Ինչպես տեղեկացրեց Կարեն Մաթեւոսյանը, այդ առիթով «Մոմիկի» անդամներին կընդունի Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն եւ իր հայրապետական օրհնությունը կտա երիտասարդ արվեստագետներին։ Բացի այդ, «Մոմիկը» ծրագիր ունի բացել եւս մեկ խոշոր ցուցահանդես 97 թվականի փետրվարին՝ Բեյրութում։

Ցուցահանդես Շարամբեյանի հիշատակին

ԴԻԼԻՋԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Դիլիջանի երկրագիտական թանգարանում բացված ցուցահանդեսը նվիրված է Հովհաննես Շարամբեյանի ծննդյան 70-ամյակին։ Սրահը հագեցած է Շարամբեյանի «դիլիջանյան» ծաղիկների նմուշներով ու գույներով, ներկայացված են նաեւ դիլիջանցի նկարիչների եւ ժողովրդական վարպետների ինքնատիպ աշխատանքներ։ Ցուցադրանքի բացմանը ելույթ ունեցած նրա արվեստակիցները, ճանաչված մշակութագործներ անդրադարձան նկարչի ստեղծագործությանը, հուշեր պատմեցին Դիլիջանի մշակութային կյանքում մեծ ավանդ ներդրած արվեստագետի մասին։

Ճարտարապետության եւ արվեստի ստուդիան ընդլայնում է շրջանակները

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Օգոստոսի 20-ից սկսվեց ընդունելությունը Հայաստանի ճարտարապետների միությանը կից գործող ճարտարապետության եւ արվեստի ստուդիայում։ Ստուդիայի երկամյա գործունեության ընթացքում այստեղ գործող նկարչության, մոդելավորման եւ ճարտարապետության խմբակներում իրենց առաջին ստեղծագործական քայլերն են արել բազմաթիվ օժտված եւ շնորհալի երեխաներ, որոնց ստեղծագործությունները ցուցադրվել են ստուդիայում կազմակերպվող ամենամյա ցուցահանդեսներում։ Բացի զուտ մասնագիտական առարկաներից ստուդիայի սաները ուսումնասիրել են նաեւ արվեստի պատմություն եւ օտար լեզուներ։ Ստուդիայի տնօրեն Ռոբերտ Մինասյանը տեղեկացրեց, որ 96–98 թթ. ուսումնական տարվա ընթացքում ստուդիայում գործող խմբակների թիվը կավելանա եւս երկուսով՝ սեպտեմբերից այստեղ կգործեն նաեւ խեցեգործության եւ ճանդակի խմբակներ։

Արտի հիշողությունը

Մարդկային հիշողությունն այնպես է ստեղծված, որ իր գաղտնարաններում պահում է ամենայն լավագույնը, բարին, խակ չարի մասին մնում են միայն աղոտ հուշեր։ Բարին, ինչպես աշխարհում ամեն մի արժեք, մշակված է իր կատարելությամբ։ Եւ յուրաքանչյուր մարդու պարտքն է ձգտել բարության, բարի՛ գործել այն սահմաններում, որ թույլ են տալիս իր հնարավորությունները։

[illegible]

Ս. ԱՏԱԹԱԴՈՒՐՅԱՆ,

Երաժշտագետ

ԱԶԳ

Արեւը խանգարում է տաղանդավոր հայ երաժշտին

[illegible]

Ն. Ռ.

ԱԶԳ Մարզական

ԱՏԼԱՆՏԱ-96

Կոստադինովայի ոսկե ցատկը

[illegible]
Ատլանտա, Ջորջիա

Բարձրացատկի աշխարհի չեմպիոնուհու ու ռեկորդակրուհու, բուլղարուհի Ստեֆկա Կոստադինովան այդ օրվան սպասում էր ութ տարի, այն օրվանից, երբ նա 1988 թ. Սեուլում տեղի ունեցած օլիմպիական խաղերում ստացավ միայն արծաթե մեդալ: Այդ այն դեպքում, որ Կոստադինովան կանանց բարձրացատկում աշխարհում անմրցակից առաջատարն է: 205 սմ և ավելի բարձրության աշխարհի բոլոր ժամանակների 25 ցատկերից 20-ի հեղինակը Պլովդիվի չեմպիոնուհին է: 180 սմ հասակ և 60 կգ քաշ ունեցող, երկար ու բարակ մարմնով բուլղարացի չեմպիոնուհին մի քանի տարի է, ինչ իշխում է կանանց բարձրացատկում: Նրան մարզում է իր ամուսինը՝ Նիկոլայ Պետրովը: 1988 թ. Սեուլում, երբ Կոստադինովան փոխեց արծաթե մեդալին, ընդամենը 23 տարեկան էր և շատ ուժեղ էր պարտվելու համար: Բայց 1992 թ. Բարսելոնում տեղի ունեցած օլիմպիական խաղերում մեծապես տխրեց, երբ ուժին իր առջևից փախցրեց մրցակիցը: Բարսելոնում Կոստադինովան չկարողացավ անցնել 194 սմ-ի սահմանը: Այդ այն դեպքում, որ նա մեծ հեշտությամբ անցնում էր 205 սմ սահմանը: Կոստադինովան Բարսելոնում գրավեց ընդամենը 4-րդ տեղը ամենամխիթարականը [illegible] նի ու մնաց առանց մեդալի: Բարսելոնի գավաթից առաջ նա վնասվածք էր ստացել: Բարսելոնից Ատլանտա անցավ չորս տարի: Ստեֆկա Կոստադինովան մայր դարձավ և կարողացավ վերջապես ստանալ նաև օլիմպիական ոսկին.

Ստեֆկա Կոստադինովան շնորհավորում է Նիկիկի Բակոջիանիսին

Այս անգամ արդեն Ատլանտայում: Այստեղ 185 սմ-ից մինչև 203 սմ նա հաղթահարեց 7 ցատկով: 7 անգամ էլ նրա ցատկերը հաջող էին: Բայց 205 սմ բարձրությունը Կոստադինովան հաղթահարեց միայն երկրորդ փորձից: Երբ ոսկին արդեն գրպանում էր, Ստեֆկան երեք անգամ փորձեց գրոհել աշխարհի ռեկորդը (209 սմ), պատվիրելով 210 սմ բարձրություն: Ստեֆկան աշխարհի ռեկորդը սահմանել էր 9 տարի առաջ 1987 թ. Հռոմում, աշխարհի առաջնությունում: «Ցատկելու ժամանակ ի՞նչ ես մտածում»: Այս հարցին Կոստադինովան պատասխանեց. «Տղայիս մասին, որը ծնվեց 1995 թ. հունիսին: Նրան ցատկի ժամանակ տեսնում եմ նրա դեմքը, որն ինձ մեծ ուժ է տալիս»: Իր տղայի՝ Նիկոլայի ծնունդից ընդամենը վեց ամիս անց Ստեֆկա Կոստադինովան Գյոթեբորգում ներփակյա աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Եվ ահա 18 ամիս անց նա դարձավ նաև օլիմպիական չեմպիոնուհի: Բայց բուլղարացի չեմպիոնուհին պետք է զգույշ լինի հունաստանցի Նիկիկի Բակոջիանիսից, որն Ատլանտայում դարձավ փոխչեմպիոնուհի: Հունաստանցի 28-ամյա բարձրացատկորդուհին Ատլանտայում 6 անգամ բարելավեց իր անձնական ռեկորդը և նվաճեց միայն ոսկե մեդալի մասին:

Ռիոն 2004 թ. օլիմպիական խաղերի հավակնորդ

Ռիո դե Ժանեյրոյի կազմկոմիտեի նախագահ Ռոնալդո Սեզար Կոելյոն օգոստոսի 15-ին Շվեյցարիայում գտնվող ՄՕԿ-ի կենտրոնակայանին ներկայացրեց իր քաղաքի թեկնածությունը 2004 թ. օլիմպիական խաղերի անցկացման համար: Այս թեկնածությունը պաշտպանում է Բրազիլիայի նախագահ Ֆեռնանդո Կարդոսոն: «Ռիոն բոլոր պայմաններն ունի ամբողջ աշխարհի մարզիկներին ընդունելու համար», հայտարարել է նա:

Ներկայացված փաստաթղթերում նկարագրվում են մրցումների անցկացման 6 բնակավայրերը, ինչպես նաև օլիմպիական ավանը, որը կարող է հյուրընկալել 12 հազար մարզիկների: Նախնական հաշվարկների կատարման վրա ծախսվել է 2 միլիոն դոլար, իսկ բուն օլիմպիադայի կազմակերպման համար նախատեսվում է 4,5 միլիարդ, այդ թվում 3 միլիարդը՝ անհրաժեշտ ենթակառույցների ստեղծման համար: Ինչպես տեղեկացնում է «Էկիպ» թերթը, բրազիլացիներն օլիմպիադան իրենց երկրում անցկացնելու նպատակով առաջ են քաշում երկու փաստարկ: Առաջինն այն է, որ օլիմպիական խաղերը դեռ երբեք չեն անցկացվել Հարավային Ամերիկայում: Երկրորդ և առավել համոզիչ փաստարկն այն է, որ Բրազիլիայում օլիմպիական բոլոր մարզաձևերի մրցումները հնարավոր կլինի կենտրոնացնել 30 կիլոմետրից էլ պակաս շառավղով տարածքի վրա:

Ռիո դե Ժանեյրոյից առաջ 2004 թ. օլիմպիական խաղերի կազմակերպման համար իրենց թեկնածությունն էին ներկայացրել Հռոմը, Ստամբուլը, Քեյփթաունը, Լիլը, Բուենոս Այրեսը, Ստոկհոլմը, Սևիլիան, Աթենքը, Սանկտ Պետերբուրգը և Պուերտո Ռիկոյի մայրաքաղաք Սան Խուանը: 1997 թ. մարտին հայտնի կդառնան «եզրափակիչ փուլի» մասնակից յոթ քաղաքները: Իսկ 1997 թ. սեպտեմբերին վերջնականապես կընտրվի 2004 թ. օլիմպիադայի քաղաքը:

Գ. Ք.

ԹԵՆԻՍ

Սամփրասի հերթական հաղթանակը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ամերիկյան Ինդիանապոլիս քաղաքում կայացավ Պրոֆեսիոնալ թենիսիստների ասոցիացիայի հերթական խոշոր մրցաշարը, որի մրցանակային ֆոնդը 1 միլիոն դոլար էր: Երկրին հայտնի հանդես եկավ ամերիկացի Փիթ Սամփրասը, դարձավ մրցաշարի հաղթող: Եվ ԽՏԵՑ-ՏԱՄԱ-ի 1 միլիոն դոլար մրցանակային ֆոնդով մեկ այլ մրցաշարի հաղթող դարձավ ամերիկացի Ալեքս Օ'Բրայենը, որը եզրափակիչ մրցամարտում առավելության հասավ հոլանդացի Յան Սիմերինկի նկատմամբ: Ավելացնենք, որ վերջին մրցաշարը կայացավ ԱՄՆ-ի Քոնեկտիկուտ նահանգի Նյու Հեյվեն քաղաքում, որտեղ այժմ ապրում և մարզվում է լավագույն հայ թենիսիստներից մեկը՝ Սարգիս Սարգսյանը:

Ոսկե սկավառակ գերմանուհուն

Գերմանացի սկավառակնետուհի Իլկե Վիլդուդան շատ է սիրում պաղպաղակ, սակայն Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի ժամանակ, որտեղ նա նվաճեց ոսկե մեդալ, խոստովանեց, որ վերջին վեց շաբաթներում ոչ մի անգամ պաղպաղակ չի կերել քաշը չավելացնելու համար: Լայպցիգում ծնված 184 սմ հասակ և 95 կգ քաշ ունեցող այս գեղեցկուհին 62 մ 16 սմ արդյունքով Բարսելոնի օլիմպիական խաղերում գրավել էր ընդամենը 9-րդ տեղը: Բայց Ատլանտայում 69 մ 66 սմ նետելով սկավառակը նա հեշտությամբ դարձավ խաղերի հաղթող: Նրա ամենամոտ արդյունքը 66 մ 70 սմ էր, որն ավելին էր, քան երկրորդ տեղ գրաված ռուսաստանցի Նատալյա Սադովայի արդյունքը (66 մ 48 սմ): 69 մ 66 սմ-ը գերմանուհու ցուցադրած այս տարվա ամենալավ արդյունքն է: «Ատլանտայի օլիմպիական խաղերը իմ կյանքի ամենամեծ մրցում-

ները էին և անկարելի էր չհաղթել», ասաց 27-ամյա Իլկեն: Մի մարզուհի, որը երկու անգամ՝ 1990 և 94 թթ. արդեն եղել է Եվրոպայի չեմպիոնուհի և երկու անգամ աշխարհի փոխչեմպիոնուհի (1991 և 1995 թթ.): Ատլանտայում Իլկեն հեռու մնաց իր ամենալավ արդյունքից 74 մ 56 սմ, որը ցույց էր տվել 1976 թ.:

Սակայն Իլկեն մտահոգված էր. երբ Ատլանտայի մարզադաշտում նա իր լավագույն նետումը կատարեց, միաժամանակ դաշտի մյուս մասում ցատկում էր աշխարհահռչակ Կառլ Լյուիսը, և մարզադաշտում հավաքված հանդիսականները ուշադիր հետևում էին լեգենդար մարզիկի ցատկին: Իսկ Իլկեի նետումին հետևում էին միայն մրցավարները և մի քանի լրագրողներ: Իլկե Վիլդուդան խոստացել է, որ Գերմանիա վերադառնալուց անմիջապես հետո մեծ շուքով կնշի իր հաղթանակը՝ ուտելով շատ շատ պաղպաղակ:

Գ. Ս.

122 երկրներ երևանյան օլիմպիադայում

Աշխարհի 122 երկրներ արդեն հաստատել են իրենց մասնակցությունը Երևանում անցկացվելիք շախմատի 32-րդ համաշխարհային օլիմպիադային: Հավելենք, որ Հայաստանը, տանտիրոջ իրավունքով, երկու թիմ է ներկայացնելու, ինչպես նաև այն, որ ՖԻԴԵ-ի որոշմամբ օլիմպիադայում կխաղա նաև կույր շախմատիստների հավաքականը (տղամարդկանց) մրցաշարում մասնակից թիմերի թիվն արդեն հասել է 124-ի: Կանանց մրցաշարում հայտեր են ներկայացրել 83 թիմեր: Սա ռեկորդային ցուցանիշ է բոլոր շախմատային օլիմպիադաների պատմության մեջ:

Վերջին օրերին իրենց մասնակցությունն են հաստատել Տրինիդադ և Տոբագոն, Մոզամբիկը, Թայվանը, Մավրիտանիան, Մալին, Էկվադորը, Կոստա Ռիկան, Դոմինիկյան Հանրապետությունը, Գվատեմալան, Հոնդուրասը, Մեքսիկան:

Հայտերի ստացումը շարունակվում է: Հիշեցնենք, որ ՖԻԴԵ-ի կանոնների համաձայն, մինչև օլիմպիադայի մեկնարկի նախօրյակը երկրները կարող են հայտնել իրենց մասնակցության մասին:

Գ. Հ.

Գարրի Կասպարովն ու IBM-ի «Դիփ Բլյուն» նորից են մրցելու

20 ՕԳՈՍՏՈՍ, VOA: Եկող տարվա մայիսին Նյու Յորքում տեղի կունենա 6 պարտիայից բաղկացած ևս մեկ մրցամարտ աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովի և «Դիփ Բլյու» համակարգչի միջև: IBM ընկերության սահմանած պարգևատրման գումարը կազմում է 1 մլն 100 հազար դոլար, որից հաղթողը կստանա 700 հազարը: «Դիփ Բլյու» համակարգչի փառասիրած գումարը, անկախ մրցամարտի արդյունքից, կծախսվի շախմատային խնդիրների լուծման արագացված ծրագրերի մշակման համար: Այս տարվա փետրվարին Կասպարովը հաղթեց այդ համակարգչին մեկնային 4:2 հաշվով: «Նյու Յորք Թայմզը» գրում է, որ գրոսմայստերի ողջակի 50 միլիարդ ճնշումները կլիմակային մեկնային 32 զուգահեռ պրոցեսորներին:

Նրանք դուրս կգան խաղադաշտ

ՀՄՄ (Երևան)

Թիմը հիմնադրվել է 1992 թ. (ՀՄՄ-ՖԻՄՄ)
Մարզազգեստը՝ կապույտ-սպիտակ-կապույտ:
Խաղերն անցկացնում է «Նաիրի» մարզադաշտում (7000)
Լավագույն ցուցանիշը բարձրագույն խմբում՝ 4-րդ տեղ (1994)
ՀՀ առաջնություններում. 122 +50=22-50, 225-205:
Ամենախոշոր հաղթանակը՝ ՀՄՄ ՖԻՄՄ—«Կիլիկիա»՝ 11-0 (1992),
պարտությունը՝ «Արարատ»—ՀՄՄ-ՖԻՄՄ՝ 7-1 (1993):
Բարձրագույն խմբում բոլորից շատ խաղեր անցկացրել է Գ. Մկրտչյանը՝ 102:
Թիմի լավագույն ռմբարկուն է Ա. Կարապետյանը՝ 39:

Անուն, ազգանուն	Ծննդ. թիվը	Հաս./քաշ	Խաղ/գոլ
Ղազարյան Արարատ	07.12.1963	1.79/72	79/-136
Ասլանյան Տիգրան	31.06.1972	1.76/65	22/-43
Պետիկյան Արմեն*	19.02.1972	1.82/77	96/15
Դավթյան Դավիթ	20.12.1973	1.74/69	78/7
Ասատրյան Գրիշա	16.10.1973	1.75/65	45
Մանասեյան Կարեն	01.09.1972	1.75/70	44/1
Սարգսյան Վայազան	12.05.1974	1.70/70	41
Ասատրյան Աշոտ	06.09.1972	1.76/70	11
Ղուկասյան Շահեն	1979	1.74/68	-
Մկրտչյան Գրիգոր*	04.01.1971	1.68/62	108/18
Նազարյան Սարգիս	09.06.1971	1.66/60	100/18
Սիմոնյան Ռոման	16.11.1971	1.71/70	91/13
Հովսեփյան Արմեն	14.06.1976	1.72/69	24
Հովակիմյան Արմեն	1973	1.83/76	12
Վարդանյան Արիթեկ	23.08.1979	1.74/60	2
Թադևոսյան Արթուր	17.05.1979	1.76/56	-
Մկրտչյան Արթուր	1977	1.72/70	-
Սարգսյան Սպարտակ	14.10.1971	1.75/68	102/22
Մեսրոպյան Էմիլ	27.10.1972	1.70/65	82/33
Սարգսյան Մարտին	26.03.1970	1.64/61	62/7
Աճեմյան Արման	27.02.1970	1.76/69	54/6
Սայիլյան Վահան	04.01.1978	1.98/60	5
Վարդանյան Հարություն	1979	1.70/63	-

Ակումբի նախագահ՝ Գևորգ Մեյմարյան:
Մարզիչ՝ Ռոբերտ Քարտեզյան:
* - Ա. Պետիկյանն ու Գ. Մկրտչյանը տեղափոխվել են «Երևան» թիմ:

«Զանգեզուր» (Գորիս)

Թիմը հիմնադրվել է 1982 թ.:
Մարզազգեստը՝ կարմիր-կապույտ-կարմիր:
Խաղերն անցկացնում է Գորիսի քաղաքային մարզադաշտում (2000):
Լավագույն ցուցանիշը բարձրագույն խմբում՝ 10-րդ տեղ (1995-96):
ՀՀ առաջնություններում. 60 +18=8-34, 67-161:
Ամենախոշոր հաղթանակը՝ «Զանգեզուր»—«Կանազ»՝ 4-0 (1994),
պարտությունը՝ «Արարատ»—«Զանգեզուր»՝ 14-0 (1994):
Բարձրագույն խմբում բոլորից շատ խաղեր անցկացրել է Զ. Էլյազյանը՝ 58:
Թիմի լավագույն ռմբարկուն է Ա. Մանուցյանը՝ 31 գնդակ:

Անուն, ազգանուն	Ծննդ. թիվը	Հաս./քաշ	Խաղ/գոլ
Միրզոյան Արմեն	01.07.1967	1.63/65	40/-85
Պետրոսյան Վիտալի	07.01.1976	1.79/77	4/-12
Մարտիրոսյան Արմեն	15.06.1972	1.78/65	79/1
Ղազարյան Արմեն	27.05.1965	1.76/72	53/1
Ստեփանյան Արթուր	02.03.1966	1.70/65	46
Վիրաբյան Կարեն	14.12.1976	1.74/63	28
Առաքելյան Հրայր	25.02.1961	1.80/70	-
Մկրտչյան Արարատ	14.07.1965	1.58/58	-
Էլյազյան Զիվան	02.12.1968	1.72/70	58/1
Ասլանյան Արթուր	03.05.1965	1.74/71	56/2
Ավանեսյան Արարատ	16.01.1967	1.75/75	46/1
Թադևոսյան Գուրգեն	29.10.1967	1.73/70	32/2
Մինասյան Վիտալի	22.07.1975	1.75/76	23/2
Գրիգորյան Արթուր	13.06.1974	1.66/60	10/1
Ասլամազով Հարություն	13.01.1975	1.74/68	-
Դեմիրճյան Ստեփան	20.04.1976	1.83/80	-
Մանուցյան Արթուր	25.10.1971	1.70/65	84/40
Եղիազարյան Արմեն	06.08.1975	1.74/72	69/5
Հարությունյան Արթուր	05.11.1974	1.65/60	-
Մարուցյան Գրիգորի	16.04.1978	1.78/72	-

Ակումբի նախագահ՝ Մեյրան Այունց:
Գլխավոր մարզիչ՝ Ֆելիքս Վերանյան:
Մարզիչ՝ Մեյրան Պետրոսյան:

ԵՐԵՎԱՆ

«Մի ամբողջ մոլորակ սպասում է 2000 թ. Քրիստոսի գալստյանը»

Այս մասին լրագրողներին հայտնեց ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայության պետ Մարտին Հովհաննիսյանը՝ Երևանի մամուլի ակումբի հրավիրած հանդիպման ժամանակ: Չկամենալով հայտնվել «դրեսիժի» գայթակղություն ունեցողների նրա ցուցակում («երբեմն մենք գրում ենք հանուն գրելու, երբեմն մեր նյութի «դրեսիժը» բարձրացնելու համար մի հաց էլ վարչապետի անունն ենք հիշատակում»), չեմ կարող չանդրադառնալ նրա պատասխանին, որ անմիջական արձագանքն էր «Ազգ» թերթի ուրբաթ օրվա համարում տպագրված նյութի (Անահիտ Հովսեփյան, «Ո՞ւմ ենք սպասում, վարչապետին»): Հիշեցնենք, որ այն ճարտարապետության ազգային թանգարանի մեկ ժամից ավելի ձգձգվող բացման մասին էր: Պրն Հովհաննիսյանը կոչեց լրագրողներին փնտրել՝ որտեղից են մեր մեջ այդ ստրկամտության արմատները և գրել այդ մասին. «Միջոցառումը հո չի՞ արվում, որ վարչապետը ժապավենը կտրի»: Դեռ սկզբից պարզ էր, որ նա չի մասնակցելու թանգարանի բացման արարողությանը, որովհետև հենց նույն օրը մեծանուն գիտնականի թաղումն էր, և կազմակերպիչները տեղեկացված էին այդ մասին: «Այդ դեպքում մեր պատասխանում բարի լինեիք խոսել ոչ թե լրագրողի, այլ կազմակերպիչների ստրկամտության մասին, քանի որ նրանք էին սպասեցրել» մեր խոսքին ի պատասխան նա հնչեցրեց այդ պարտական ֆրազը: Մի քայլով կառավարության ղեկավարը հավասարվեց նաև Ջոն Լենոնին, որին, ի տարբերություն պրն Բագրատյանի, իսկական փամփուշտներ էին բաժին ընկել («դեռ մինչև հիմա ոմանք միամտաբար հարցնում են՝ ամեն ինչ մի կողմ, բայց իսկապե՞ս թուրքական սահմանի վրա կրակել են»):

Փորձելով այլևս հեղինակավոր անուններ չտալ, շարունակեմ, որ լրագրողները մի շատ կարևոր հարց բարձրացրին մամլո քարտուղարի առջև, ինչպիսին նախարարներից մինչև թիկնապահներ՝ լրագրողների նկատմամբ անհանդուրժողականության երևույթն է: [illegible] հասել է այն աստիճանի, որ վերջիններս կարող են քեզ պարզապես բոթել կամ [illegible] վռնդել, իսկ ավելի «զբաղվածները» հրապարակավ հայտարարել, որ «զզվում են լրագրողներից»: Արդյունքում տեղեկատվության սահմանները նեղանում են այնքան, որ լրագրողը մտածողից վերածվում է արձանագրող մեքենայի, ու այլևս չի կարող խոսք լինել որևէ վերլուծության, մեկնաբանության մասին: «Եթե մամուլի ծառայությունը նշում է, որ երկուստեք փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող հարցեր են քննարկվել, ուրեմն իրոք այդպես է եղել», ժպտաց պրն Հովհաննիսյանը: «Ուրեմն, այդ հարցերը ոչ ոքի չեն հետաքրքրել», հարեց «Ազատության» թղթակիցը: Այդ վերաբերմունքի անմիջական դրսևորումն է զանազան ատյանների մամուլի ծառայությունների գործունեությունը, որոնք հարց է, մամուլին օգնելո՞ւ, թե խանգարելու համար են ստեղծված: Լրագրողներից յուրաքանչյուրի բերած օրինակներից պարզ դարձավ, որ չկա որևէ նախարարություն, որտեղից հնարավոր լինի հրատապ, օպերատիվ տեղեկություններ քաղել, մասնավորապես [illegible] էներգետիկայի, արդյունաբերության, պաշտպանության, ներքին գործերի, անվտանգության նախարարությունները. «Հավատացնում եմ ձեզ, դեռ մնացել է չեկայի կառուցվածքը», եզրափակեց լրագրողներից մեկը: Ամեն ինչ հասնում է աբսուրդի. լրատվական ծառայությունների աշխատակիցներն իրենք տեղեկացված չեն, իսկ մյուս բաժինները առանց նրանց գիտության (ավելի ճիշտ՝ միայն նրանց միջոցով) իրավունք չունեն ինֆորմացիա տալ: Պատահում է և այսպես. «Նախարարը նոր է վերադարձել այսինչ տեղից և ինձ դեռ իր մոտ չի կանչել» (սա կարող է մի քանի օր տևել) կամ «Շուտով թերթ ենք տպելու՝ մեր հացը կերենք»:

Ինչպես նկատեց «[illegible]» թղթակից Վիգեն Չերյանը, դրսի լրագրողի աչքերով Հայաստանի թերթերի մեծ մասը դարձել է ավելի թույլ, թեմատիկան՝ նեղ մասնագիտական: Մամլո քարտուղարը հաստատեց, որ բոլոր նախարարությունները ունեն իրենց թերթերը: Դրանց ոչ ոք չի արգելում, քանի որ ստեղծվում են հովանավորների հաշվին («զարմանալի է միայն», ժպտաց Երևանի ակումբի նախագահ Բ. Նավասարդյանը, «պետական կառույցները ինչո՞ւ պետք է մամուլի հովանավորներ ունենան»): «Եթե լրատվական ծառայությունը դառնում է ինֆորմացիա բացթողող օղակ, ապա...», առկախեց միտքը պրն Հովհաննիսյանը: Ասելով, որ կառավարության լրատվական ծառայությունը չի կամենում մտնել նախարարությունների տիրույթները, նա պատրաստակամություն հայտնեց օգնել հանդիպումներ ունենալ նախարարների հետ: Բայց եթե ստեղծված են լրատվական կենտրոններ, և շատ հաճախ ուռճացված կազմերով, ապա ինչո՞ւ կառավարության մամլո ծառայությունը պետք է յուրաքանչյուրի բեռը վերցնի իր ուսերին: Լրատվական ծառայությունների մասին Երևանի մամուլի ակումբում նախորդ հանդիպման ժամանակ խոսեց նաև ԱԺ մամլո ծառայության պետ Վահագն Մկրտչյանը. «Լրատվական ծառայություններ են ստեղծվում հանուն չգիտես ինչի: Հայաստանում շռայլություն է այսքան մամուլի կենտրոններ ունենալը»: Նա խոսք տվեց «ընտրություններից հետո անձամբ զբաղվել այդ խնդրով»: Սակայն վարչարարական մոտեցումը, կազմի կրճատումը դեռևս խնդրի լուծում չէ: Թե՝ Ազգային ժողովի, թե՝ կառավարության մամլո քարտուղարները իրենց ազդեցության բոլոր լծակներով պետք է սկսեն փոխել էությունը: Որովհետև միայն պաշտոնական ինֆորմացիայի հրապարակումը կհանգեցնի խորհրդային ժամանակաշրջանի՝ իրարից չտարբերվող թերթերի տխուր օրինակին:

Թղթակիցների այն դիտմանը, որ խտրականություն է դրվում զանգվածային լրատվության պաշտոնական միջոցների և մյուսների միջև, պրն Հովհաննիսյանը պատասխանեց, որ դա մի քիչ կախված է իրենց ծառայության աշխատակիցների ալարկոտությունից, որ զլանում են զանգահարել 30–40 համարով: Լրագրողի համառումին՝ «մեր զանգելուց հետո էլ մերժում ենք ստանում», հետևեց երկար-բարակ մի խորհրդածություն հետադարձ կապի կարևորության մասին, բայց՝ ոչ պատասխան: Ինչ վերաբերում է տեղեկատվության նախարարությանը, որի գործունեությունը դեռ նախորդ հանդիպման ժամանակ որակվել էր որպես մի անհասկանալի բան և կասկածի տակ առնվել նրա անհրաժեշտությունը, պրն Հովհաննիսյանն առաջարկեց հանդիպում կազմակերպել և այդ հարցերն ուղղել հենց նախարար Հ. Թամրազյանին:

Վ. Չերյանը փորձեց տեղեկանալ, պատրաստվո՞ւմ է կառավարության մամլո ծառայությունը նյութապես օժանդակել ոչ պաշտոնական մամուլին: «Սեպտեմբերի 1-ից կառավարությունը կտա փոխհատուցում ավելացած հարկի արժեքի դիմաց»: Բայց տեղեկացանք, որ զանգվածային լրատվության գրանցված միջոցները չափազանց շատ են (լրագրողները հիշեցրին, որ կանոնավոր լույս է տեսնում դրանց միայն 10 տոկոսը) և ընդհանրապես միտում է նկատվում բոլոր կարգի արտոնությունների վերացման:

Պրն Հովհաննիսյանը պատմեց նաև Սունդուկյան թատրոն վարչապետի առավոտյան այցի մասին: Տասը տարի է թատրոնի շենքը չի նորոգվել: Կպատրաստվեն ընթացիկ նորոգման աշխատանքներ: Առաջնային ծրագրում տանիքն է, որի համար 100 մլն դրամ է անհրաժեշտ: «Թատրոն կազմակերպելու ավանդական պատկերացումները հետին պլան են մղվում», սկզբում տարօրինակ թվացող այս հայտարարությունը շարունակեց մեկնաբանել. «Այսօր կյանքը և համաշխարհային փորձը ցույց են տալիս, որ պետք է գործել պայմանագրային սկզբունքներով: Շենքը պետք է մնա թատրոնի շենք, նույնիսկ ինչ-որ տեղ այն թատրոնի խորհրդանիշ պետք է լինի», հաստատեց պրն մամլո քարտուղարը, [illegible] չափով փարատելով մեր թղթակից Արփի Ղազինյանի «[illegible] և մեր իրականությունը»՝ օգոստոսի 20-ի «Ազգում» տպագրված նյութում արծարծված տագնապները:

[illegible] ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԲԱՔՈՒ

Հանրապետական կոնգրեսականը Ալիևին անվանել է... «Կենտրոնական Ասիայի Ջորջ Վաշինգտոն»

ԲԱՔՈՒ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հանրապետական Գրեգ Լաֆլինի գլխավորած ամերիկյան կոնգրեսականների պատվիրակության հետ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիևի հանդիպման ընթացքում քննարկվել են ԱՄՆ Կոնգրեսի «Պորտերի ուղղումը» և «Աջակցություն ազատությանը» ակտի 907 ուղղումը:

Ինչպես հաղորդում է ANS press-ը, Հ. Ալիևը հայտարարել է տնտեսական և քաղաքական ոլորտներում ԱՄՆ-ի հետ համագործակցության զարգացման ուղղությամբ Ադրբեջանի ձգտման մասին, սակայն, նրա խոսքերով, ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի հետ կապերի առողջացման ճանապարհին «դեռ չկան առանձնահատուկ ձեռքբերումներ»:

1997 թ. ֆինանսական տարում արտասահմանյան գործառնությունների մասին օրինագծում Ջ. Պորտերի ուղղումը, որը նախատեսում է ամերիկյան մարդասիրական օգնության ցուցաբերում անմիջականորեն ղարաբաղցիներին, ըստ Ալիևի սահմանման, ոչ միայն խտրական վերաբերմունք է Ադրբեջանի նկատմամբ, այլև յուրօրինակ ազդանշան երկրի ինքնիշխանության դեմ:

«Լեռնային Ղարաբաղի անկախությունը պատրանք է և դա հասկանում է նաև տեղական ղեկավարությունը, որը հակառակ դեպքում [illegible] պետք է ճանաչեր Չեչնիայի և Ռուսաստանի Դաշնության կազմի մեջ մտնող մյուս հանրապետությունների ինքնիշխանության պահանջները», ասել է Ադրբեջանի նախագահը:

Ադրբեջանի կողմից Հայաստանի հաղորդակցությունների շրջափակման հարցի առնչությամբ Հ. Ալիևը նշել է, որ անհրաժեշտ է խոսել հաղորդակցությունների ապաշրջափակմանն ուղղված «խորհրդանշական ժեստի» մասին, ինչի կոչ են անում որոշ քաղաքական գործիչներ. «Մենք կողմնակից ենք Հայաստանի հետ կայուն խաղաղության հաստատման և ոչ թե խորհրդանշական և չհիմնավորված ժեստերի», ասել է նա:

Ադրբեջանի ԿԳԲ-ի նախկին պետ Ալիևին «Կենտրոնական Ասիայի Ջորջ Վաշինգտոն» անվանած կոնգրեսական Գ. Լաֆլինը իր հերթին հայտարարել է իր ցանկության և ուղևորության ընթացքում իրեն ուղեկցող կոնգրեսականների մտադրության մասին դիմել իրենց գործընկերներին 907 ու Ջ. Պորտերի ուղղումները չեղյալ հայտարարելու առնչությամբ:

«Որպես ամերիկացի և կոնգրեսական ես ամաչում եմ այդ օրինագծերի համար, որոնք ուղղված են ոչ միայն Ադրբեջանի, այլև այս կարևոր տարածաշրջանում ամերիկյան շահերի դեմ», ընդգծել է նա: Վաշինգտոն վերադառնալուց հետո կոնգրեսականը մտադիր է հանդիպել հանրապետությունում աշխատող ամերիկյան նավթային ընկերությունների ղեկավարների հետ և կազմել ստորագրված դիմում Միացյալ Նահանգների համար Ադրբեջանի կարևորության կոնգրեսականներին համոզելու ուղղությամբ:

Տեխասցի կոնգրեսական Ջին Չեփմենը կոչ է արել Հ. Ալիևին Կոնգրեսի Համաձայնեցման հանձնաժողովի կողմից Ջ. Պորտերի ուղղման ընդունումը կանխելու համար առաջիկա ամիսներին շարունակել իր ճնշումը Վաշինգտոնի քաղաքական գործիչների նկատմամբ, խոստանալով լրացուցիչ աջակցություն ծավալել այդ ուղղությամբ:

Օկլահոմայի դեմոկրատ և նախագահ Բիլ Քլինթոնի անձնական բարեկամ Բիլ Բրյուստերի կարծիքով, Ադրբեջանում ամերիկյան ընկերությունների թվի մեծացումը անխուսափելիորեն կհանգեցնի հասարակ ամերիկացիների հետաքրքրության մեծացման հանրապետության նկատմամբ: Նա հայտնեց իր հետաքրքրությունը Ադրբեջանից դեպի միջերկրածովյան տերմինալներ «մեծ նավթի» արտահանման նավթամուղի կառուցման նկատմամբ, ինչը, նրա խոսքերով, [illegible] նոր աղբյուր կտրամադրի և կնվազեցնի Արևմուտքի կախումը Պարսից ծոցում արդյունահանվող նավթից:

«ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ» ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲԸ ԵՎ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ

ՕԳՈՍՏՈՍԻ 25-ԻՆ, ԺԱՄԸ 18.00-ԻՆ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆ ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏՅԱՆ ՀԱՄԵՐԳԻ ՆՎԻՐՎԱԾ

ՀԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹՅԱՆ

ՑԿՅԱՆՍ ՊԱՏՎՈ

ՆԱԽԱԳԱՀ

ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆԻ (1901–1996)

ՄԱՀՎԱՆ ՔԱՌԱՍՈՒՆՔԻՆ

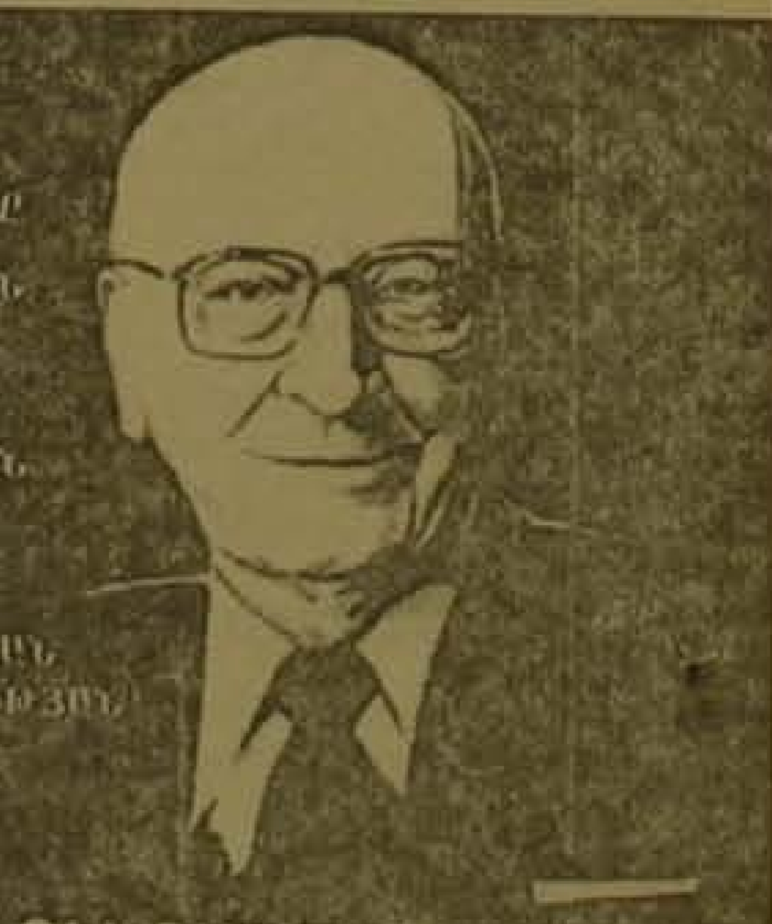

ԾՐԱԳՐՈՒՄ

Ջ. ՎԵՐԴԻ - ՌԵՔՎԻԵՄ

Մենակատարներ՝ Հասմիկ Հացագործյան, Լիլիթ Գրիգորյան, Եղիշե Մանուչարյան, [illegible]

Խմբավար՝ [illegible]

Դիրիժոր՝ ԼՈՐԻՍ ՃԳՆԱՎՈՐՅԱՆ

ՄՈՒՏՔՆ ԱԶԱՏ Է

ՇՐՋԱՆ

Ալիևն ու Շևարդնաձեն կխորացնեն համագործակցությունը

ԲԱՔՈՒ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ-ANS-PRESS: Սեպտեմբերի սկզբին Բաքվում նախատեսված Ալիև-Շևարդնաձե հանդիպման ընթացքում [illegible] կապի, փոխադրամիջոցների և հաղորդակցության բնագավառում համագործակցության խնդիրները: Այդ հանդիպման ընթացքում [illegible] Ադրբեջանի, Վրաստանի, Ուզբեկստանի և Թուրքմենստանի միջև տրանսպորտային միջանցք [illegible] համաձայնագրի [illegible] հարցը: [illegible] «[illegible] հարկերից խուսափելու», «[illegible] առնչվող հարցերի կարգավորման», «Տարածաշրջանների միջև համագործակցության», «Սահմանամերձ առևտրի», «Անդրսահմանային ցուցային համակարգի», ինչպես նաև մշակույթի և բնական պաշարների օգտագործման բնագավառում համագործակցության վերաբերյալ:

Ելցինը արձակուրդն անցկացնելու վայր է փնտրում

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՏ-AFP: Կրեմլի մամլո ծառայությունը հայտնել է, որ երեքշաբթի օրը Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը մեկնել է Մոսկվայից 300 կմ դեպի հյուսիս-արևմուտք գտնվող Վալդայ լճային շրջան: Ներկայացուցիչն ասել է, որ Ելցինը Վալդայում երկու օր կանցկացնի: Առանց նշելու, թե Ելցինի արձակուրդը երբ կսկսվի, նա ասել է. «Բորիս Ելցինը երկու օրով Վալդայ է մեկնել, որպեսզի որոշի, թե արդյո՞ք նա կարող է իր արձակուրդն այնտեղ անցկացնել»: Ելցինը [illegible]

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի և պահանջարկի մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. [illegible] Ստորագրված է տպագրության 20. 08. 1996 Գինը 75 դրամ